

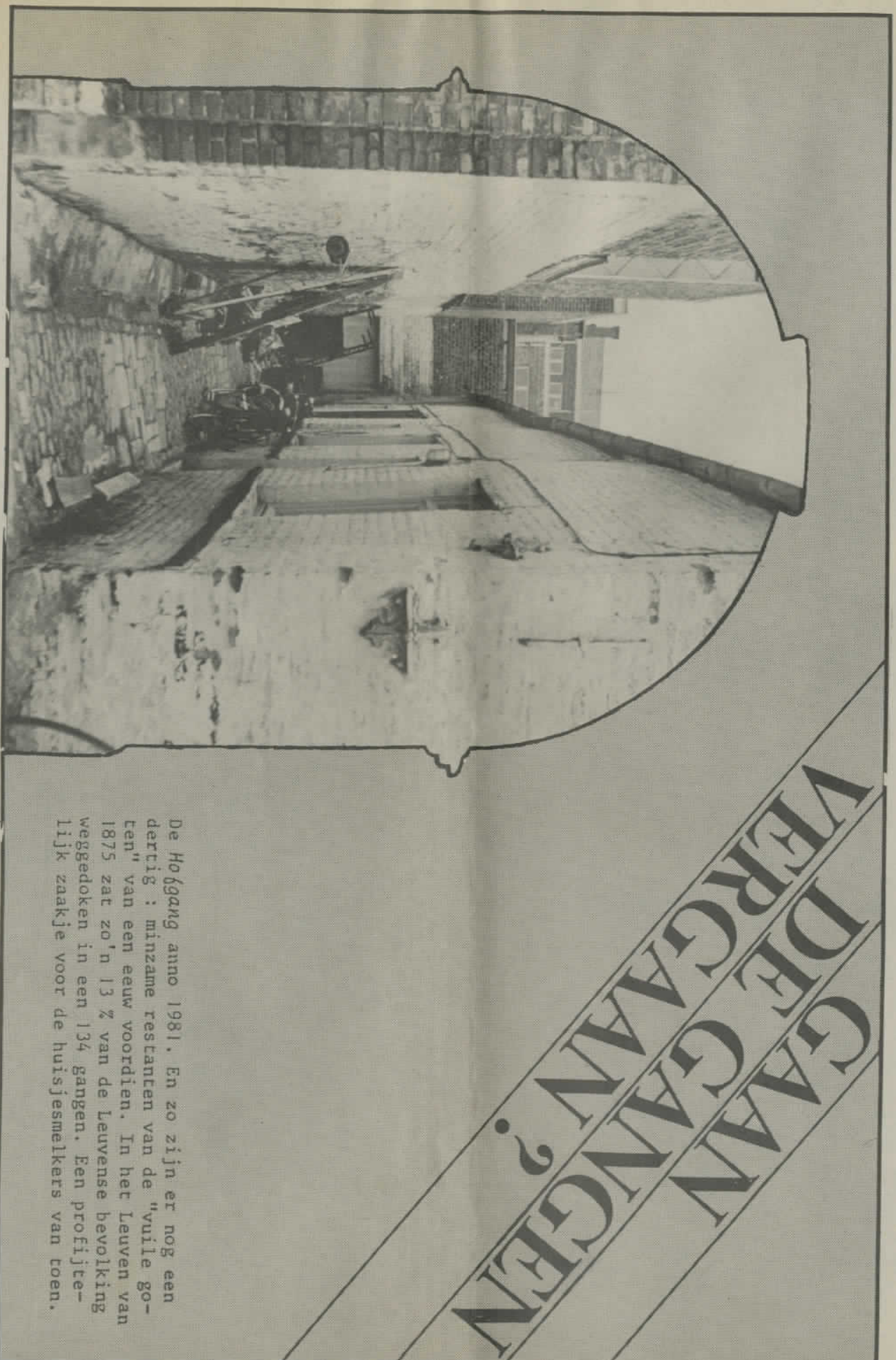
het Dijlepaard

de groot-leuvense stadskrant
1981 jaargang 4 nr. 4 maandelijks

20 FR

REDACTIEADRES/BLUDE INKOMSTSTRAAT, 115, LEUVEN

De Hoëgang anno 1981. En zo zijn er nog een dertig : minzame restanten van de "vulle goten" van een eeuw voordien. In het Leuven van 1875 zat zo'n 13 % van de Leuvense bevolking weggedoken in een 134 gangen. Een profijtelijk zaakje voor de huissjesmelkers van toen.

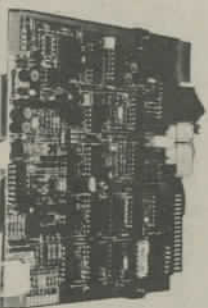
VERDER IN DIT NUMMIER

Het wel en wee
van radio scorio

Radio Scorio, onze socio-kulturele zender voor *regionale en pluralistische onafhankelijkheidsverdracht*, verschijnt wel voor de rechter, maar blijft -zonder politieke banden en zonder reklame- *in de ether*. Hoewel de kritiek -op de kwaliteit dan- toch ook niet *uit de lucht* is.

4

Eten de chips de
werkgelegenheid op ?

Philips-leuven, na het gesprek met de vakbonden een vraag aan prof. De Man : *is er dan echt geen toekomst meer voor gewone arbeiders in de elektronika ?*

8

De kleine boer :
weinig
overlevingskansen

W. Vandepitte (Belgische Boerenbond), J. Vandewalle (Algemeen Boerensyndicaat) en J. Geldhof (Project Plattelandsontwikkeling Gent) bogen zich samen met de Werkgroep Verantwoorde Landbouw Leuven over de *kleine boer in crisis*.

9

De Volksunie legt
de bespeelde kaart
op tafel

Een AKSO-debat over de Volksunie is altijd meegenomen. Zeker als gewezen partijvoorzitter Hugo Schiltz het woord neemt en het Dijlepaard een bijdrage over de leuvense VU voorbereidt.

11

OPENSTALDEUR

Kritiek, roddels, boze tongen (al dan niet in dichtmaat) : de *Open Staldeur* puilt er nog niet van uit.

12

WE KUNNEN KORT ZIJN

Wie veronderstelt dat 40 agendapunten een garantie zijn van toch minstens enkele interessante debatten, heeft tijdens de gemeenteraad van 30 maart het tegendeel zien gebeuren.

Oppositie en meerderheid schenen het over bijna alles roerend eens te zijn, zodat zelfs amper vragen ter verduidelijking moesten gesteld worden. Slechts één agendapunt bleek controversieel genoeg om verdeeld over te stemmen. Een geluk dat na de agendapunten nog een paar vragen van gemeenteraadsleden behandeld werden, waardoor de kleurloze zitting tenminste nog een beetje opgeleurd kon worden.

Het straatje zonder eind

Politieverordeningen omtrent het verkeer en aanvullende reglementen op parkeren deden Van Mellaert (SP) informeren naar de stand van zaken in verband met het verkeersplan van de stad. Dit plan-in-voering zou dienen om de verkeersproblemen van Leuven in hun geheel op te lossen, in plaats van het ambachtelijk oplapwerk per drie straten of per fietspad, dat dan op andere plaatsen de zaken weer in de war deed lopen. Van Mellaert wou weten hoe en wanneer dit verkeersplan nu voor de gemeenteraad zou komen.

Vansina antwoordde dat men de verschillende drukingsgroepen (voetgangers, fietsers, mensen die komen winkelen, automobilisten enzovoort) gelijke kansen voor inspraak wil geven, en dat dit nog wel wat tijd en werk in beslag zou nemen. In ieder geval, aldus Vansina, de verkeersregelingen die vanavond ter stemming liggen vormen geen probleem : ze zijn in overeenkomst met het verkeersplan, en de mensen uit de buurt kunnen ermee akkoord gaan.

Nu we het toch over straten en wegen hebben: later tijdens de gemeenteraad vroeg Hebbinckxys (CVP) aan schepen Sprockeels (van Openbare Werken), of het de bedoeling was heel klein-Wilsele tegelijk open te leggen voor wegverbetering en riolering. Zowel in de vorige als huidige zitting werden immers de werken aan heel wat straten in aanbesteding gegeven. Hebbinckxys vroeg zich ook af, wat er zou gebeuren als de twee aanbestedingen aan twee verschillende aannemers zouden toegewezen worden. Zouden die elkaars werk niet kapotrijden met de zware vrachtwagens en pletwalsen? Hebbinckxys suggereerde dan ook, dat beide werken aan dezelfde aannemer zouden toegewezen worden. Sprockeels noemde deze suggestie "een vrome wens", maar kon niets beloven : de uitslagen van de aanbesteding en de beslissing van het college moeten afgewacht worden.

Ieder huisje...

De enige veldslag van de avond werd geleverd om de aankoop van een huis in Leuven-centrum (Muntstraat nr.13), voor de vervezenlijking van een voetgangersdoorgang tussen Muntstraat en Eikstraat. In die buurt zou immers aan stadsvernieuwing gedaan worden : de Muntstraat zou winkelandelstraat (nou ja, kafee-restaurantsstraat) worden, de huiskes van de Ilergang zouden door de stad aangekocht worden en weer fatsoenlijk bewoonbaar gemaakt, en het college van Luik zou worden opgefrist. In de plannen van de stad paste ook een voetgangersdoorgang van de Eikstraat naar de Muntstraat. Van Mellaert (SP) had er echter vragen bij : moet dat huis werkelijk aangekocht worden? Kan de doorgang niet verzezenlijkt worden bij middel van erfdienstbaarheid, zoals vroeger voorgesteld? Bovendien is de aankoop een dure grap : 14 miljoen gaat het aan de stad kosten.

Cnops, schepen van Ruimtelijke Ordening en huisvesting, moest toegeven dat het huis niet strikt nodig was voor de doorgang. Daartoe zouden nr. 14, 16 en 18 volstaan. Wie echter in dat stadsdeel aan vernieuwing wil doen, moet ook nr. 13 in bezit hebben, zo oordeelde hij.

Vandeneynde (VV) dacht er anders over : 14 miljoen voor 5 are is een absurde zaak, omdat de markt van de grond ingestort is. Het huis zelf zou volgens de middenstanders van de omgeving niet hoger gaan dan 5 miljoen. Wanneer na de aankoop het huis moet doorverhuurd

worden, zullen de huurprijzen formidabel hoog moeten liggen om nog een beetje rendabel te zijn. En wie zal dat kunnen betalen? Cnops antwoordde, dat men nog niet weet wat men gaat doen: het huis verhuren of misschien zelf gebruiken... Deze afwezigheid van duidelijke plannen maakt de aankoop alleen maar dubieuzer. 14 miljoen uitgeven voor een huis, gezegd om een doorgang te verzezenlijken, waarvoor deze aankoop eigenlijk niet noodzakelijk is. Daarbij weet niemand waarvoor het huis gebruikt zal worden, eenmaal aangekocht. Om te verhuren aan onbetaalbare prijzen? Om administratie onder te brengen? De Volksunie stemde daarom tegen, de socialisten onthielden zich.

De middenstand

De handelaars van Groot-Leuven kwamen uitgebreid ter sprake tijdens het punt dat aan de agenda werd toegevoegd door Hollé (PVV). Langs de Diestsesteenweg te Kessel-lo zou misschien een Delhaize-grootwarenhuis worden ingeplant, en Hollé vroeg, welk standpunt het college in dit verband zou innemen : voor of tegen? Hij informeerde ook naar de middenstanderaad : wie is dat? Volgens schepen Sprockeels zou deze raad immers om advies gevraagd worden, maar of-

Uitsmijter :

een nieuwe jongerenkrant

Wie zich nog de tijd herinnert toen Leuven geen stadskrant kende, zou dit verhaal als volgt kunnen beginnen:

"In den beginne was er GRABBEL en GRABBEL was een jongerenkrant. Maar GRABBEL ging en het DIJLEPAARD kwam. En dan is er nu de UITSMIJTER."

Uw Dijlepaard blijft bestaan, lieve lezer(es), wees gerust. Alleen heeft Grabbel nu een opvolger: UITSMIJTER, de nieuwe Leuvense jongerenkrant.

Zoals ook zijn voorganger zaliger wil UITSMIJTER met een uitgebreide activiteitenkalender het Leuvense jeugdwerk wat meer opengooien. Elke jeugdgroep kan er zijn initiatieven in aankondigen. Zo ziet men nog eens hoe het er op een ander aan toe gaat en komt men mekaar misschien wel eens tegen.

Verder wil men door korte artikels problemen, die bij jongeren leven, naar buiten brengen of opmerkelijke initiatieven wat meer in de verf zetten. Meteen wil men het jeugdwerk ook wat meer toegankelijk maken voor jongeren die niet bij een vereniging aangesloten zijn.

UITSMIJTER verschijnt in affisjevorm met de kalender op de voorkant. Tot september willen de initiatiefnemers (flink geruggesteund door het jeugdhuis Helberg) een drietal proefnummers te grabbel gooien om dan de definitieve start te nemen.

In het eerste nummer vind je artikeltjes over de wandeldag van de scouts Vlierbeek, fietsendiefstal, El Salvador jeugdbeleid en een nieuw Leuvense rockgroepje 'Stephen dust'!

Duimen maar!

ficieel bestraat de middenstanderaad nog niet.

Sprockeels en Vansina poogden hem te sussen. Het college heeft nog geen standpunt en zal zeker de belangen van het handelaarsverbond Blaauwput in het oog houden. In de middenstanderaad zetelen alle handelaarsverbonden van Groot-Leuven. De structuur van deze raad staat nog niet op papier, maar de raad bestaat al een tijdje feitelijk. In ieder geval zal een volledig dossier over het grootwarenhuis binnenkort in de bevoegde commissie komen en ten gronde besproken worden.

Ook over het Shopping-center in de Diestsestraat en de daarbijbehorende parkeerplaatsen, was men nog niet uitgepraat. De discussie erover wordt er echter alleen maar onduidelijker op : heeft de Gewestelijke Bouwmaatschappij van St. Maartensdal wel of niet het recht, van een zitboek een parkeerplaats te maken, om die dan aan het Shopping-center te verhuren? Ligt de opit naar de winkels al dan niet boven de inrit naar de ondergrondse garages van St. Maartensdal? Blijkbaar is deze zaak van welles-nietes nog lang niet uitgevochten. We wachten met belangstelling op het volgende bedrijf.

Het Dijlepaard is de onafhankelijke stadskrant voor Groot-Leuven. Deze massakrant is dan wel niet overal verkrijgbaar, maar haast zeker in volgende krantenwinkels of kiosken :

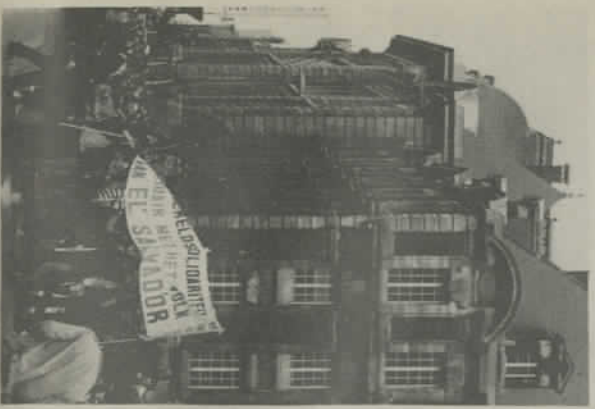
LEUVEN
Margaretaaplein 4 ; Cabay, Fochplein ; Boekhandel Aktief, Tiensestraat 45 ; Lodenwijk, Tiensestraat 87 ; 1-met Boekhandel, Tiensestraat 276 ; Wereldwinkel, Tiensestraat 140 ; Parkstraat 164 ; Boekhandel Krulik, Vesaliusstraat 2 ; Kaffee 't Stuc, Van Evensstraat 20 ; Naamsestraat ; Donkersstraat ; 't Lampeke, Riddersstraat 210 ; Sohele, Diestsestraat 303 ; Cobbaert, Buusdelsestraat 120 ; Kwakpint, Tenwuissestraat 2 ; Maesvelgonds, Augustienstraat 3
HEVERLEE
Hertogsstraat 8 ; Geldenaaksebaan 170 ; Pioniersverbond, Geldenaaksebaan 120

KESSEL-LO
Jh. Helberg, Kapellekensweg 2 ; Gemeentestraat ; Diestsesteenweg

WILGMAAL
St-Hadrianusstraat ; Stationsstraat

en natuurlijk op het redaktieadres *Bijde Inkomtsstraat 115, 3000 Leuven (tel. 016/23.96.92)*. Aldaar kan u alje suggesties, kritieken en verzuchtingen kwijt. De veiligste manier om uw stadskrant met de regelmaat van een maand in uw bus te krijgen en hierdoor onze vaste inkomsten te doen stijgen, is te abonneren. Abonnementen kunnen op elk moment van het jaar ingaan, als u maar 200 fr. stort of overschrijft op rekeningnummer 001-0596401-24, met de vermelding van de maand waarop het abonnement begint. Een steunabonnement kan vanaf 400 fr., en proefexamplaren doen wij graag van de hand. Zeg nu zelf...

LEUVEN OP DE BRES VOOR EL SALVADOR

Een ordemacht kwam er niet bij te pas, toen de meer dan 2000 betogers -vooral schoolkinderen- opstapten in een stille tocht precies tien jaar na de moord op Romero. Hiermee was een intense solidariteitsweek ingezet, die afsloot met een dag van de Neen aan de 100.000 doden in het universiteitsre Alma 11 op 25 maart. Uitgerend op die dag, zo raakte een tweetal weken later bekend, vergastte de Salvadoriaanse luchtmacht de 1000 in een groot verachtoelen vluchtelingen op hun dood.

Tot de belangrijkste activiteiten van de solidariteitsweek hoorden de hongerstaking, waarmee vooral in het leuvense bekend blinkende politici als Kuypers (VU), Tobbaek (SP) en Van Ippenbeek (VU) hun steun kwamen betuigen, en een debat met de politieke mandatarissen (De Meester, Van Grembergen en Van Velthoven) en de FDR-vertegenwoordiger Miguel Bonilla.

Achten de schermen van dit El Salvadoroproject opereerde een koördinatiekomitee, dat er vooral met de stille optocht in geslagd is een bredere basis te bereiken. Zo stonden de leuvense katholieke scholen unaniem achter de actie. Vooral vanuit het H. Hartinstituut van Heverlee werden de eerste stappen gezet. De officiële scholen werden te laat gekontakteerd, zodat deze niet meer konden gemoedilicied worden. Naast de verenigingswoning van de organisaties van de socialeistische zuil, viel verder de aanwezigheid op van ACW-wereldsolidariteit, KAV, KWB, ACV en VKZ.

De grote afwezige heeft dus niet meer vernomen. Zelfs de optocht van honderden Vlaamse priesters in de Vlaamse kranten aan CVP- en EVP-voorzitters Leo Tindemans wordt met arrogantie beantwoord. Het lijkt wel dat alleen voor de CVP El Salvador nog niet ver genoeg ligt. □

1 MEI-KOMITEE '81: LINKSE EENHEID IN LEUVEN

In 1978 hadden voor het eerst een reeks linkse organisaties uit het leuvense de koppen bij elkaar gestoken om samen een initiatief te nemen op 1 mei. Reeds tweemaal werd op de vooravond van 1 mei een groots strijdest georganiseerd, en sinds 1978 kon men ieder jaar opnieuw een stijgend aantal mensen zien opstappen in de traditionele optocht van de Socialistische Gemeenschappelijke Actie. Dit zal dus opnieuw het geval zijn op 1 mei 1981.

In het comité vindt men organisaties van uiteenlopende aard: de RAL, de PVDA van België, Doppeerskomitee, Kristenen voor het Socialisme, Elcker-ik, Komitee Vrouwen tegen de Krisis, ... Wat deze mensen bijeenbrengt is een gemeenschappelijke bekommernis om de arbeidersstrijd vooruit te helpen, en de overtuiging dat dit alleen kan door de grootste mogelijke eenheid van gans de arbeidersbeweging en van alle linkse krachten. Het 1 mei-komitee heeft dan ook niet minder dan 44 organisaties aangeschreven, zowel socialistische als kristelijke, jeugdklubs als aktiegroepen. Het is spijtig dat het belang van dergelijke samenwerking nog niet door meer organisaties ingezien wordt. Zo heeft de Kommunistische Par-

tij zich vanaf het begin afzijdig gehouden van het initiatief. Ook voor de KWB is het blijkbaar nog te vroeg om in de 'eenheidschoot' te stappen. Jammer, want we durven wedden dat een belangrijke eis van het 1 mei-komitee *Eenheid in de strijd van ABVV en ACV tegen de politiek van patronaat en regering* ook in deze organisaties gehoor zal vinden.

Het 1 mei-komitee plaatst ook een vraagteken achter de rol van de SP-ministers in de regering. Het staalplan, het textielplan, de nieuwe reglementering voor de werklozen... kunnen toch moeilijk socialistische maatregelen genoemd worden? Daarop zegt het 1 mei-komitee: *De arbeiders en de doppeers hebben geen schuld in deze krises. Aan lo-ten, wedden, de indexhopeling en de sociale uitkeringen mag niet getapt worden!* En is geld: *minstens 200 miljard lokale gouden per jaar, 3000 miljard in de handen van 44 000 strijdbare families.*

Het 1 mei-komitee steunt ook de strijd van de vrouwenbeweging. De vrouwen zijn immers de eerste slachtoffers van de crisis: 60% van de doppeers zijn vrouwen, de R.V.A. schorst 15 maal zoveel vrouwen als mannen van de dop. De grote nationale betoging op 7 maart

ijl. van het comité Vrouwen tegen de Krisis heeft bewezen dat ook de vrouwen de strijd bij opgegraven hebben tegen de krisisspolitiek.

Dit eisenplatform, dat op duizenden pamfletten zal verspreid worden, bewijst alleszins dat eenheid tussen diverse organisaties rond concrete eisen mogelijk is.

Organisaties die bij het 1 mei-komitee willen aansluiten kunnen het platform bekomen bij Elcker-ik, Blijde Inkomststraat 115 (tel. 016/23.96.92). Iedereen die 1 mei op een strijdbare manier wil vieren wordt trouwens uitgenodigd om mee op te stappen met het 1 mei-komitee, op 1 mei dus (10h, lei).

H.M. □

een tweede kans. Wij doen dus ernstige pogingen om de kwaliteit op een hoger niveau te krijgen.

De reactie van onze luisteraars zijn over het algemeen positief. Bij de verzoeken voor platen zitten er dikwijls opmerkingen: dit vinden we goed, dat vinden we flauwe kul, el salvador komt langs mijn oren uit, anderen vinden dan weer dat bepaalde aspecten niet genoeg uitgewerkt zijn.

DP: Scorpio wil een radio zijn voor studenten en leuvenaars. Is Scorpio niet meer afgestemd op studenten?

UDC: Tot nu toe is Scorpio inderdaad meer op studenten gericht. Ik denk dat dit één van onze moeilijkste problemen is want we moeten 2 totaal verschillende publieken dienen. We hebben een speciaal weekend uitgezonden om ons te buigen over deze vraag. Ik denk dat we de term leuvenaars moeten herdefiniëren. Het is een onmogelijke zaak om voor iedereen goed te doen. Dan krijg je dezelfde kakefonie zoals op de BRT: 1 uur Montovani, 1 uur hard rock... Dit soort radio is niet beluisterbaar. De gasten van de vismarkt zeggen: jullie zeveren er niet naast zeg. Anderen zeggen: die muziek tijdens informatieprogramma's dat is niet te doen. Ik ben heel trots op het leuven's nieuwsmagazine. Dit programma voldoet aan alle eisen die wij stellen: vlot, kritisch, informatief. Het leuven's nieuws wordt één van de speerpunten voor het nieuwe seizoen. Vanaf september zal er iedere morgen tussen 6 en 8 een band met korte nieuwsflashes zijn uit het leuvense.

DP: Speelt de taal die men gebruikt op Scorpio ook een rol? Sommige stemmen klinken toch wel heel Hollands en men hoort weinig leuvense klanken.

UDC: We hebben ons ook al afgevraagd hoe het komt dat sommige mensen zo Hollands overkomen maar dan blijkt dat die mensen uit Limburg komen en dat klinkt bij ons al heel anders in de oren. Ik hoor persoonlijk dat accent ook niet graag maar wat blijkt dan weer? Deze programma's zijn het populairst en worden druk beluisterd vóór de mensen achter hun televisiekruipen.

RECHTSHULP IN HET LEUVENSE

Als werker, jongere, vrouw, bejaarde, patiënt, consument, huurder... burger heeft ieder een aantal plichten en rechten door wetten vastgelegd. Weinig of geen mensen hebben daar zicht op, niet omdat ze dom zijn, maar omdat wetten, dekreten en koninklijke besluiten in een onverstanebare advocaten-taal geformuleerd worden en dikwijls zelfs niet ter ore komen van diegenen voor wie ze bestemd zijn. Het lijkt wel dat wetge-

DP: Zal de legalisatie de weg niet vrijmaken voor de commerciële zenders?

UDC: Die commerciële zenders komen er toch. Kijk maar eens naar de reclame op de tv. Eerst legt Tindemans een verklaring af voor de RTL, dan maakt Martens het bespreekbaar en boef op de beruchte krisnacht is het zover. Men gebruikt de crisis om allerlei maatregelen er door te krijgen. De studio's voor de commerciële zenders staan al klaar. De vrije radio's hebben misschien het proces versneld maar hebben zeker geen weg geband voor de commerciële zenders.

DP: Wat zijn de kansen voor Scorpio om de concurrentie van radio's zoals Radio Contact te kunnen overleven? Subsidies?

UDC: Subsidies komen er niet, dat is nu al duidelijk. Onze brains zijn onze enige overlevingskans. We moeten een vlotte radio maken en dat het mogelijk is bewijst Radio Popular in Milaan. Zij staan de derde in Italië wat betreft luisterdichtheid. Zij beschikken over een uitgebreid steunkomitee, met onder andere mensen uit de vakbond. Zij besteden ook veel aandacht aan de vorm: vlot, aangenaam. Zij springen op de moto als er ergens iets te doen is en brengen een rechtstreeks verslag. Wij zitten te veel in ons kot. We moeten de straat op. We zullen zeker om deze reden nog 2 keer opgepakt worden. Een ander belangrijk element is een telefoon. Een radio is niet leefbaar zonder telefoon.

DP: Hebben jullie nog andere toekomstplannen?

UDC: Het heeft weinig zin daar iets over te zeggen zolang ze niet meer concreet zijn.

DP: Een laatste vraagje? Waar komt de naam Scorpio eigenlijk vandaan?

UDC: We waren aan het denken rond woorden zoals regionaal, pluralistisch, sociaal-kultureel. De naam moest ook een beeld oproepen. Zo zijn we tot de naam SCORPIO gekomen en dat staat voor Socio-Culturele Organisatie voor Regionale en Pluralistische Informatieoverdracht. Ons boegbeeld werd dan de schorpioen. □

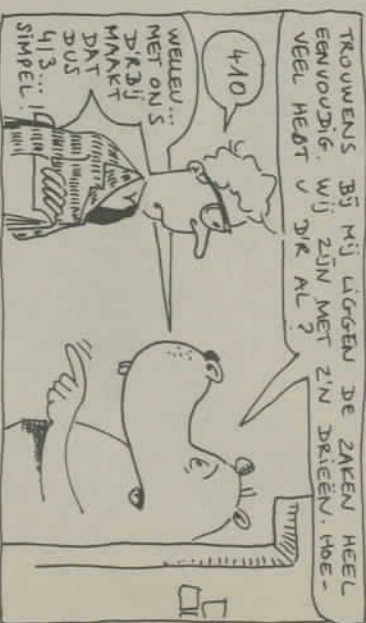
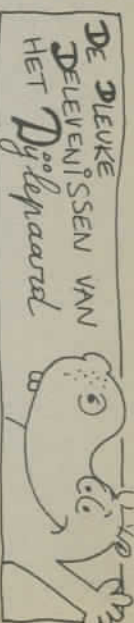
vers en advocaten hun taal bewust als machtsmiddel gebruiken om hun eigen deskundigheid en goed betaalde job in stand te houden.

Weinig mensen weten echter dat er ook in het leuvense, een hele boel organisaties en diensten bestaan die, dikwijls gratis, rechtshulp trachten te verlenen. Alhoewel niet al deze diensten kunnen vrij gesproken worden van, soms grondige, kritiek, zijn ze een belangrijke mogelijkheid tot democratisering van het recht. Waar je voor wat te recht kunt is echter niet altijd duidelijk.

Onlangs kwam er een brochure 'Rechtshulp in het leuvense', op de leuvense markt. Deze uitgave van OWRL is een interessante en duidelijke inventaris van alle diensten in Leuven die aan juridische dienstverlening, onder welke vorm dan ook, doen. Alle diensten worden nu eens netjes op een rij gezet met alle nodige concrete informatie. Wie kan waar terecht, waarvoor hoe, wanneer?

We kunnen dit initiatief alleen maar toejuichen. Als deze informatie nu nog tot bij de mensen komt die ze nodig hebben is ze zelfs zeer waardevol. OWRL heeft het boekje noodgedwongen op eerder kleine oplage laten drukken (subsidies groeien nu éénmaal niet aan bomen). Een tip misschien aan het adres van het gemeentebestuur: als iedere leuenaar nu eens deze nuttige informatie waar hij recht op heeft (maar ja) in zijn brievenbus zou krijgen?

Voorlopig is de brochure 'Rechtshulp in het leuvense... of niet?' verkrijgbaar op OWRL, Maria-Theresastraat 36 Leuven tel. 23.54.57. □

HET WEL EN WEE VAN RADIO SCORPIO

De vrije radio's houden de aandacht gaande. De meningen over dit nieuwe fenomeen zijn erg verdeeld. De kritiek van het tijdschrift *Kultuurleven* is lang niet mals: "...vormloos, smaakloos, inhoudeloos, ... stuntelig hakkende en lallende presentatoren, ... boeiende programma's zijn er witte raven ...". Ook in BPA (bevestigingspersagentschap) wijst men op het gevaar van de legalisatie van de vrije radio's. Partijpolitiek en reclame zullen binnekort de ether vullen en de stem van de lokale radio zal gesmoord worden door het geld. De wetgever zit ook verveeld met de hele zaak. De wettelijke erkenning schijnt niet meer ver af maar toch moest Radio Scorpio op vrijdag 10 april voor de rechter verschijnen. Genoeg stof dus voor een babbel met Ugo De Clerck, afgevaardigd beheerder van Radio Scorpio.

Dijlepaard: Radio Scorpio is voor de rechter moeten verschijnen?

Ugo De Clerck: We zijn voor de rechter moeten verschijnen omdat we illegaal uitzonden en opgepakt zijn. Maar ons proces is helemaal anders dan de processen die tot nu toe tegen vrije zenders gevoerd zijn. Tot nu toe probeerden de vrije radio's een straf te ontlopen door te zeggen dat het hun hobby was en ze het nooit meer zouden doen. De straf werd dan opgeschort of ze kwamen er van af met een boete van 8000 frank, zoals Radio Country van Jo met de Banjo. Wij pleiten echter principieel en daar zit men erg verveld mee. In de grondwet staat: 'la presse est libre' en wij vinden dat de vrije radio een vorm van gesproken pers is. De wetgever kon bij het opstellen van de grondwet in 1830 niet voorzien dat de elektriciteit, de radio, de televisie en video uitgevonden zouden worden. Wij pleiten daarom voor een aanpassing van de wetgeving. Aan dit dossier is keihard gewerkt door een ploeg van juristen. In ondergeschikte rangorde betwisten we het vergunningensysteem. Het is logisch dat er een vergunningensysteem bestaat, maar

B.O.R. en R.T.T. draaien de knoppen van de lullende *Vrije Radio* dicht. Zal het scenario zich herhalen?

niemand krijgt een vergunning. Dat is niet democratisch. Dat zou hetzelfde zijn alsof men zou zeggen dat je een vergunning moet hebben om met een auto te rijden maar alleen de koning krijgt een vergunning. Wij vragen enkel dat indien men aan bepaalde voorwaarden zou voldoen, het mogelijk zou zijn om een vergunning te krijgen. Ze zitten daar zwaar mee in hun maag.

DP: Jullie zijn voor de correctie-rechtsbank verschenen? (en niet in Lourdes)

UDC: Inderdaad maar wij pleiten de onbevoegdheid van deze rechtbank. We weten wel dat we dit nooit zullen halen maar wij zouden voor het hof van assisen willen verschijnen. We zullen in elk geval in beroep gaan en desnoods in cassatie.

DP: De laatste tijd zijn er toch

heel wat berichten in de pers verschenen dat de legalisatie niet meer af zou zijn.

UDC: Op dit ogenblik zijn er 2 ontwerpen van dekreet in behandeling. Het eerste voorstel gaat uit van kuypers en dit voorstel neemt groter deels de eisen van VEBE (vereniging voor de bevestiging van de ether) over. Scorpio lag mee aan de basis van VEBE en door omstandigheden ben ik voorzitter van VEBE geworden. Ik heb de onderhandelingen dus van dicht bij kunnen volgen. In het kort gezegd komt dit voorstel neer op de legalisatie van vrije radio's met een beperkt vermogen, die lokaal, informatief en niet-kommercieel zijn. Het tweede voorstel komt van Grootjans (P.V.V.), die wel een aantal principes overneemt, maar in dit voorstel zitten flinke gaten, die het mogelijk moeten maken om in België een RTL op te zetten.

Tot nu toe lag vooral de BRT dwars. Maar sedert een drietal weken is hier een kentering in gekomen. De BRT geeft spontaan 2 golflengten vrij, de RTBF zelfs 3, zodat we in Vlaanderen om communautaire redenen ook wel 3 golflengten zullen krijgen. De PTT heeft een technisch plan klaar, dat zenders toelaat met een comfortzone van 8 km, een doorsneestad. Deze zenders kan men dus in deze zone zonder kraken of piepen ontvangen.

De dwarsligger op dit ogenblik is moeder de Backer. Men heeft ons beloofd dat het ontwerp voor de normen van een vergunning tegen juni klaar zouden zijn en in september goedgekeurd zouden worden. Willockx heeft beloofd dat indien dit alles tegen het geplande tijdstip klaar is, de eerste vergunning tegen 1 januari 1983 afgeleverd zal worden.

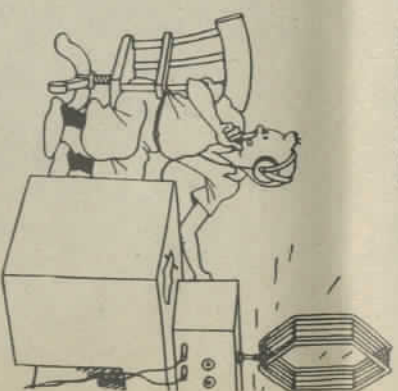
DP: In de krant stond ook te lezen dat jullie geen controle op de boekhouding toelieten? Hebben jullie soms geheimen te verbergen over waar het geld vandaan komt?

UDC: Het startkapitaal kwam van de drie beheerders die elk renteloos 20 000 frank geleend hebben. De inkomsten komen nu vooral van fuiven, onze reclamebrochure heeft 80 000 frank opgebracht, verkoop van stickers, lidkaarten van steunende leden (100 fr) en gewone lidkaarten (20 fr), waardoor je vermindering krijgt op de toegang voor de fuiven. In de pers doet men heel geheimzinnig en insinueert dat het geld van platenfirma's komt. Het is nu wel zo dat we alle drie met de platenbusiness te maken hebben of gehad hebben. Ikzelf ben sedert zes maanden niet meer werkzaam bij een platenfirma, een andere beheerder heeft zijn programma onder andere opgezegd om deze geruchten te ontnemen. Wij houden een playlist bij van alle nummers die er gedraaid worden als controle. De 30 beheerder werkt bij een low-budget platenfirma, die vooral accordeonmu-

ziek verkoopt. Wij zijn een van de weinige naieve vrije radio's die knoeien met stickers en fuiven. Men heeft ons nooit om de boekhouding gevraagd. We gaan die nu indienen. We zijn er erg gerust in. We hebben een deficit van 50 000 frank. We hebben 2 studio's, elk met 2 platen-draaiers en 3 cassette-decks. Een bandopnamer kost 17 000 frank. Vier maanden geleden hebben we nieuwe platen-draaiers gekocht. Die zijn nu al bijna versleten, zij draaien 24 uur op 24 uur. De piloon op het dak kost 20 000 frank en die hebben we dan nog zelf gebouwd met de hulp van de vaders van enkele scorpioenen. Ons materiaal is één keer in beslag genomen en een gedeelte is gepikt. We dachten eerst dat we met 50 000 frank een vrije radio konden maken, onze installatie vertegenwoordigt nu een waarde van meer dan 150 000 frank.

DP: Deze drie beheerders zouden alles te zeggen hebben bij Scorpio. Men spreekt van een triumviraat.

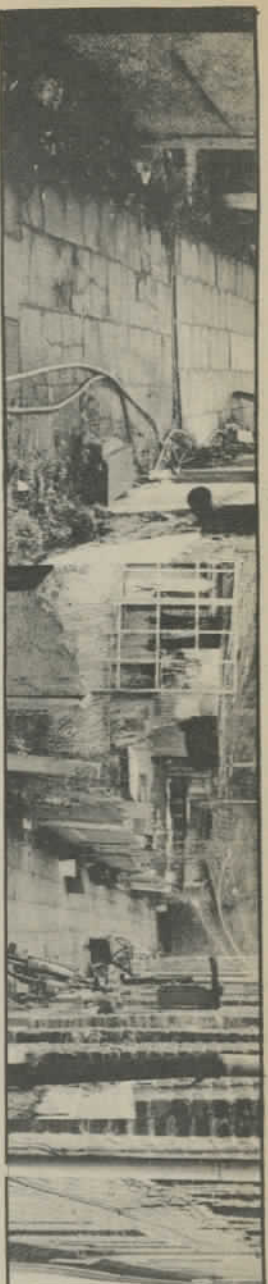
UDC: Dat er tot nu toe slecht 3 beheerders zijn heeft enkel juridische redenen. Indien we nu meer beheerders zouden aanstellen, lopen die ook kans om veroordeeld te worden. Het is helemaal onze wens niet om met drie te blijven, op dit ogenblik zijn er verschillende kandidaten.

De feitelijke structuur is echter helemaal anders. Elke maandag is er een kernraad van een 15-tal mensen, die verschillende werkgroepen vertegenwoordigen: public-relations, financiën, programma's, informatieprogramma's, ... Zij bepalen grotendeels de werking. Maandelijks is er dan nog een algemene vergadering waar alle medewerkers naar toe kunnen komen. Wij werken op dit ogenblik met bijna 180 mensen. Die kunnen onmogelijk gemanipuleerd worden door een triumviraat.

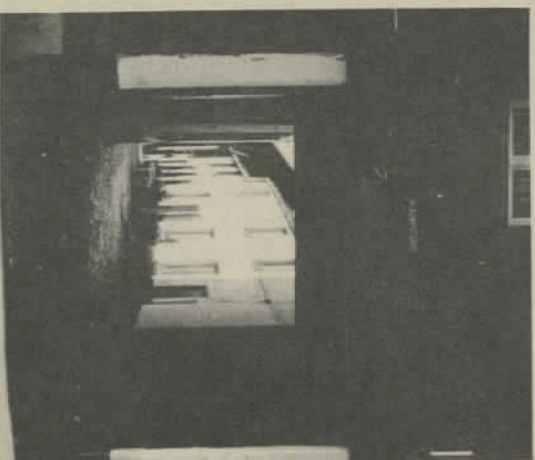
DP: In *Kultuurleven* wordt Radio Scorpio beschreven als vormloos, smaakloos, inhoudeloos, hakkende en lallende presentatoren. Wat is jullie reactie?

UDC: We hebben het artikel zojuist op de vergadering besproken. Ten eerste gaan we een brief schrijven naar de auteur van het artikel. We beschouwen dit artikel als eeroof en laster. Ten tweede gebeurt er sedert een twee-tal maanden een georganiseerde evaluatie, vroeger gebeurde dat spontaan. Een of twee programma's worden door een ploeg van een zestal mensen doorgeluisterd en beoordeeld naar vorm, inhoud en presentatie. Aan de hand van deze evaluatie wordt in samenspraak met de presentator het programma bijgesteld. Het is inderdaad juist dat de evolutie van 60 naar 120 medewerkers te snel is gegaan. Bepaalde programma's waren inderdaad kul en egotrip-perij. Deze mensen zijn dan ook de laan uitgestuurd. Wel kreeg iedereen

De gangen in Leuven. Nog wat restjes scheefgezakte romantiek in een betonnen stad? De laatste sporen van een wrede eeuw waarin speculanten het voor het zeggen hadden? We vertellen het u graag wat omstandiger in een artikel over 150 jaar gangengeschiedenis.

De Blauwputgang ligt er nog altijd, een poortje in de Middenstandsstraat, vroeger ook Diestsestraat genoemd. Het jong volk dat er huist probeert hem gewit te houden en verpot roosrode geraniums.

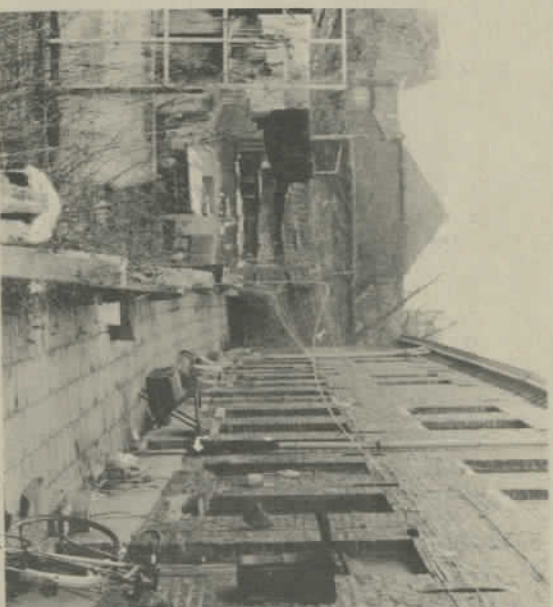

Blauwputgang

Bepaald minder rooskleurig lag de Blauwputgang er zo'n honderd jaar geleden bij. Ik laat het bevolkingsarchief u vergezellen bij een bezoekje in het jaar 1880. In een dertiental huiskes zitten een vijftigtal mensen weggestopt (en je kan nu nog gaan kijken hoe klein die huiskes zijn, "het groot genoeg voor één persoon" als je het de huidige bewoners vraagt). Flip en An op nummer 2 hebben het nog het ruimst; dat jonge koppelkje -hij is 17 en zij is 15- zit in 1880 nog te wachten op kinderen. Tien Balthazar op nummer 12 zal wel niet meer zitten wachten; die heeft al vijf snotjong rondlopen en dat is genoeg voor een weduwe. Haar buurvrouw Colette, die met de schoenmaker Verbiest getrouwd is, heeft er ook al zes rondlopen en waar ze de volgende vier die nog op komst zijn zal stoppen is een raadsel. Bij Marie Beulekens, de weduwe die op nummer 5 woont, zal het ook nog warm in huis worden: van haar vier dochters zijn er drie die een natuurlijk kind in huis zullen halen, en van de weerslag krijgt Marie zelf ook nog een natuurlijk kind. Ik hoef u al niet meer te vertellen over de drie kleinen van de weduwe Marie van Billaer (pardon, vier kleinen want er is dit jaar nog een natuurlijk kind bijgekomen), over de serie die An, getrouwd met dagloner De Gelder, op de wereld gezet heeft; u hebt het immers al begrepen: wonen op de Blauwputgang was een miserie op een paar vierkante meter.

Verver Stroobants uit Leuven wist wat hij deed toen hij rond 1850 de dertien Blauwputganghuiskes op een hoopje bijeen liet bouwen, goed uit het zicht, want de Leuvense burgers zagen al die miserie niet graag. Stroobants is één van de vele huiskesmelkers die begrepen hadden dat er best een centje te verdienen viel aan het huisvesten van de stroom van mensen die, in

de loop van de negentiende eeuw naar de steden trok. Er waren arbeiderswoningen tekort, en voor kleine, vochtige en donkere krotten kon je veel geld vragen. De wet van vraag en aanbod heet dat. Het waren dan ook niet dadelijk luxe-appartementen die Stroobants aan een hoop dompelaars aanbod. De directeur van de medische commissie die in 1888- acht jaar na u dus- de Blauwputgang bezocht, beschrijft nummer 1 van de gang als volgt: "In die kamer slapen 9 kinderen. De muren zijn een en al vochtigheid en de niet ververste lucht ruikt walgelijk. Er is nauwelijks een remedie om iets te verhelpen aan deze toestand en ik stel dan ook voor de nummer 1 van de Blauwputgang onbewoonbaar te verklaren." Ook nummer 13 ligt er "erg verval- len, in slechte staat" bij. In 1904 wordt de Blauwputgang opgekocht door Prosper Lenaerts. Hij is handelaar, maar niet lang meer want de 63 huizen die hij in de buurt van de Diestsestraat lieten had, maakten er al vlieg een rentenier van. En spoedig hobbelde ook de paardenkoets van madame Lenaerts over de kasseistenen van de Blauwputgang naar de schuur toe die aan het uiteinde van de gang gebouwd werd. En samen met de verschrikte gangbewoners sterven wij weg...

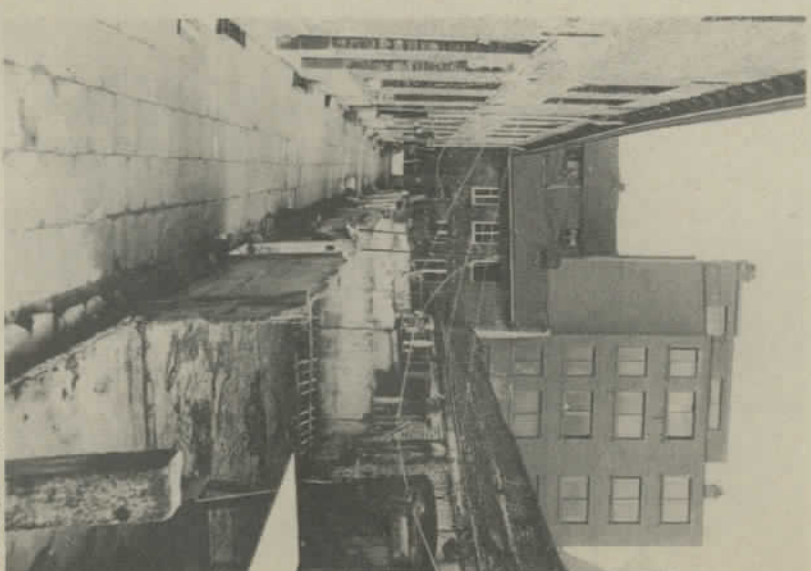

Straatje

"Vile goten"

In heel Vlaanderen bouwden Stroobantsen en Lenaertsen in de loop van de negentiende eeuw dergelijke Blauwputgangen, "vile goten", zoals ze in 1845 al door twee artsen beschreven werden, "binnenhoven met donkere woningen, waar de voet ieder ogenblik uitglibbert over een altijd natte modder, gevormd door de afval van dierlijke en plantaardige stoffen in ontbinding, waaruit zich een menigste besmettelijke dampen ontwikkelen." De steden Gent, Leuven, Brussel, Brugge, Turnhout, alle bleven ze aanzwellen tijdens de industrialisatieperiode. De hongerige, overtollijke plattelandsbevolking ging haar geluk in de steden beproeven en hoopte op een werkplaats in de fabrieken die in de buurt van die steden opkoken. Huiskesmelkers beleefden gouden

GAAN DE

Straatje

dagen: ze stouwen mensen bijeen op onmogelijk kleine oppervlakten in treurige omstandigheden. In Leuven en Antwerpen heten de haastig volgebouwde achtertuinen en koeren "gangen", in Gent "beluiken" of "poorten", in Brugge spreken ze van "fortjes", in Bergen van "chasses", in Brussel van "cités" of "bataillons carrés", maar overal gaat het om dezelfde miserabele "vile goten".

De bouwers gebruikten de goedkoopste materialen het eerst, trokken zich weinig aan van de ligging en stonden zich niet aan stadsreglementen. Ze bouwden immers binnenerven vol, of zetten hun huiskes neer op achterliggende velden of in doodlopende straatjes, en de stadsreglementen golden alleen voor gebouwen langs de openbare weg.

Bouwoede in twee vlagen

Bij de geboorte van België telt Leuven al meer dan 30 gangen, maar de bouwoede moet nog losbarsten. Een eerste uitbarsting valt te beleven tussen 1834 en 1846. Leuven krijgt er bijna 5000 inwoners bij- de voedingsnijverheid en de brouwerijen floreerden die toename doet ook de ganghuiskes opschieten: er komen per jaar 3 tot 4 gangen bij. De gangen worden vooral opgetrokken aan het uiteinde van de grote invalswegen (Naamse-, Tiense-, Diestse-, Brusselse- en Tervuursestraat) of langs de vochtige Voer, waar de arme bevolking traditioneel al samentroopte. Even wordt het kalmer, maar als tussen 1866 en 1876 een drieduizendtal mensen Leuven binnentrekken, komen er ook weer 33 gangen bij. Vooral in het westelijk deel van Leuven, tussen de Tervuurse- en de Mechelsestraat, wordt er druk gebouwd. In de andere delen van Leuven werd de planning van stadsarchitect Laenen uitgevoerd: een dambordpatroon met integratie van pleinen. Maar in het westen liet het steile reliëf die planning niet toe. De verkeersontsluiting in dit gebied was bijgevolg slecht en men moest bovendien altijd over de ellendegordel van de Voer om er te geraken. De welgestelde burgers bedankten dan ook om in dat stadsdeel te gaan wonen, zodat

GANGGEN

het de arbeiders waren die er in gangen en langs kronkelige, smalle veldwegen gehuisvest werden. De groeiende industrie aan de Vaart lag overigens in de buurt.

Die tweede bouwperiode gaf de gangen wel een ander uitzicht mee. Terwijl de oudere gangen meestal achter in tuinen gebouwd waren, en bereikbaar waren via zeer smalle gangtjes of via een poort -bijvoorbeeld Traggang, Theresianengang (1839), Kesselgang (1841), Liergang (1841) - werden de jongere gangen meer planmatig, rechthoekig aangelegd. Deze gangen kon je gemakkelijker zien vanop straat: ze zijn niet overwelfd en wat breder. Soms wordt de gang gewoon gevormd door een instulping van het wegennet, zodat een doodlopend straatje ontstaat: een zakstraat. Bekijk de Bloemenberggang (1872), de Muurkruidgang (1877), de Rapengang (1877) en Cité Buelens (1875) maar eens.

Huurders en verhuurders

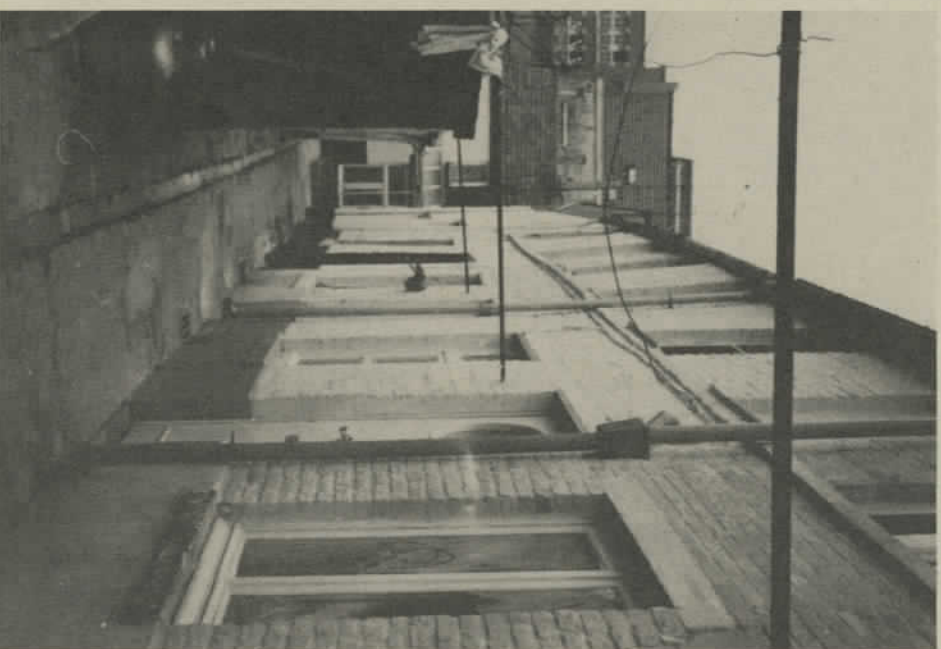
In 1875 telt Leuven 134 gangen en veel meer zullen het er nooit worden. Een document uit het stadsarchief licht ons precies in hoeveel mensen in die gangen huisten: ze zijn met 4479, en dat betekent zo'n 13% van de Leuvense bevolking. Ze hadden met zijn allen 1009 huizen, en dat wil zeggen dat er in elk huis 4 tot 5 mensen woonden. Een gang telde, weer gemiddeld, zo'n huis of zeven, acht.

Het zal wel duidelijk zijn dat het niet de rijkste Leuvenaars waren die in de gangen woonden. De meeste gangbewoners vind je terug op de lijsten van ondersteunden door de O.C.W.W.. Velen die er wonen zijn 'dagloners', de vrouwen hebben dikwijls een bezigheid in de textielsector, de mannen zijn arbeiders in diverse nijverheden en er zitten nogal wat ambachtslui tussen. Vrouwen, ook onder de eigenaars bevinden zich vele kleine ambachtslui, want de Leuvense gangen behoorden meestal niet toe aan grote speculanten uit de burgerij. Veeleer zijn het bescheiden kleinburger-tjes, ambachtslui en handelaars, soms al eens een arbeider, die hun spaarcenten in zo'n gang investeren: een appeltje voor als de dorst komt opzetten tijdens de oude dag. Toch zijn er een paar eigenaars die warm in de huizen zaten en die konden rentenieren: ik vermeldde Prosper Lenaerts al, maar ook Paul Delvaux zag de bouw van kleine huisjes in het groot, net als Alexander Peeters, een koetsier uit de Bogardenstraat, die flinke stukken van de grond die hij bezat volbouwde: de Mussengang (1837), de Looggang (1839), de Neckerspoelgang (1839) en de Veldgang (1839).

Afgebroken staat netjes

De gangen verborgen de armoede: alles wat niet thuishoorde in het stedelijk decor van de burgerij werd weggestopt. Maar een gelukkige oplossing was dat niet. De grote concentratie van arbeiders in die gangen, "een stad in de stad", ging in verschillende opzichten een bedreiging vormen voor de burgerij. De krotten waren broedplaatsen van epidemieën en eens de zeis van de dood in de stad huishield, deed ze

VERGAAN

Theresianengang

ook de huizen van de rijken aan. Bovendien waren de op een hoop samengetroopte arbeiders ook de eersten om hun ontevredenheid met luide opstandigheid te tonen. Kwalen als alcoholisme, prostitutie, banditisme en bedelarij werden ook aan de slechte woonomstandigheden toegeschreven. In alle steden zagen de burgers hun eigen belang: ze moesten de arbeiders een betere huisvesting geven. Bij voorkeur moesten ze de arbeider er toe brengen zijn eigen huisje te kopen in de buurt van de stad: de gelukkige huisvader, zo hoopten ze, zou een slechte socialist zijn.

De grote "sanering" van de gangen ging van start. Zo moesten de ongezondste wijken in Leuven (bv. het Elzasgebied aan de St. Quintenskerk) er al rond 1870 aan geloven. De Leuvense bevolking nam nog toe tot 1910, maar het aantal gangen nam na 1880 af. Die sanering gebeurde wel erg traag, want de eigenaars toonden zich verre van inschikkelijk uit hygiënische overwegingen van hun huuropbrengesten af te zien: het stadsarchief bevat fameuze verhalen over koppige eigenaars, die om het behoud van hele of halve huizen in gevecht liegen met het stadsbestuur. In 1930 waren er dan ook nog maar een dertigtal gangen verdwenen. Verschillende daarvan waren neergehaald in de periode rond de eerste wereldoorlog, als er ongeveer één gang per jaar verdwijnt. De grote saneringsperiode breekt pas na de tweede wereldoorlog aan. De gangen zijn dan helemaal een anachronisme geworden door de groeiende welvaart. De afbraak wordt ook lonend doordat de grond nodig is voor de nieuwe functies die de stad Leuven vervult: heel wat gangen maken plaats voor garages, parkeerplaatsen en kantoren. De universiteit breekt een hele reeks gangen af om Alma II en een aantal auditoria kwijt te raken. In de periode tussen 1947 en 1961 verdwijnen er elk jaar 2 tot 3 gangen.

Vele arbeiders gingen in de omliggende gemeenten van Leuven wonen. Om de ontvolking van de stad tegen te gaan werden wel een aantal appartementsblokken neergeplant: Vriezenhof, Balsembloemhof, Ter Boelhage, mooie namen voor afstotelijke blokken die oude volkswijken kwamen openrukken.

De laatste tien jaar werd de sloophamer weinig gehanteerd: slechts een tiental gangen verdwenen. Nieuwbouw brengt blijkbaar nog weinig op.

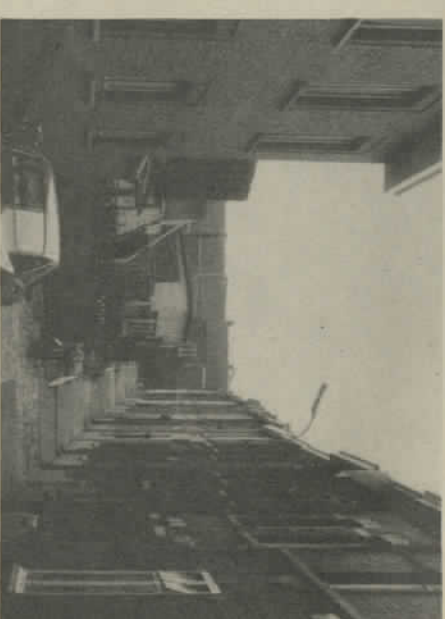
Overschotjes

Wat bleef er nog overeind? Een dertigtal gangen, sommige-zoals de Blauputgang, de Valkerijgang, de Ploengang en de Bloemenberggang- in behoorlijke staat, andere-zoals de Hofgang, de Haaggang, de Horengang en de Groefgang - verkrot. In sommige vonden vreedelingen een onderdak, ander behielden hoofdzakelijk een volks Leuven's publiek, nog andere werden vol kaktusjes gestoken door studenten. En met de restauratie van de Busleidendgang komt er misschien wel een trend op gang om wat er nog rest te restaureren in het belang van de nieuwe middenklassen.

Merkwaardig is dat deze gangen, het spijtige produkt van een meedogenloze speculatie uit een wrede eeuw, nu door velen ervaren worden als beminlijke eilandjes in de stad waar het goed om wonen is. Dat vertelt heel veel over wat er met die stad zelf aan het gebeuren is.

M.D.C.
M.S.

□

Cité Buelens

Voornaamste bronnen :

Mieke De Cooman, *De Leuvense gangen*, licentiaatsverhandeling, K.U.Leuven, 1980.
Mark Schaevers, *Veel meer dan huizen bouwen. De 19de eeuwse Belgische woonpolitiek*, Hetbel, 1981, XV-3.
Sabine Van Hemelryck, *De morfologische groei van de stad Leuven in de 19de en de 20ste eeuw*, licentiaatsverhandeling, K.U.Leuven, 1971.
Marcel Smets, *De ontwikkeling van de tuinen en gebouwen in België. Een overzicht van de Belgische volkswoningbouw 1830-1930*, Pierre Mardaga, Luik, 1977.

ETTEN DE CHIPS DE WERKGELEGENHEID OP ?

Door het toepassen van de mikro-elektronika daalde de hoeveelheid arbeid bij Philips-leuven in enkele jaren met 60%. De vakbonden voelen zich machteloos en aanvaardden gelaten de afbakeling van de werkgelegenheid. Na het interview met de vakbonden over de 'deeltijdse werkloosheid bij Philips' bleef Het Dilepaard met de kwellende vraag zitten : " Is er dan echt geen toekomst meer voor gewone arbeiders in de sektor elektronika ?" We gingen ons licht opsteken bij professor Hugo De Man, die verbonden is aan de afdeling elektrotechniek van onze universiteit, de K.U.L. Ondanks de slechte economische toestand en de brand, die zijn laboratorium onlangs in as legde, ziet de professor toch nog enkele lichtpuntes, vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Dilepaard : Heeft de elektronikasector nog toekomst in België ? Hebben wij de hoot van de chipstechnologie niet gemist ?

Hugo De Man : Neen, de kennis, de know-how is er. Men komt zelfs vanuit Amerika en Frankrijk naar ons labo om er kennis op te doen. Als men in het distributiecentrum van een groot Amerikaans bedrijf apparaten toekrijgt, dan kijkt men verwonderd op dat men hier in België zomaar apparaten krijgt om onderzoek te doen. Wij werken mee aan de ontwikkeling van een nieuwe computer en zijn dus zeker niet achterop.

Jaren geleden reeds hebben wij voorstellen aan de overheid gedaan voor het oprichten van een halfgeleiderbedrijf. Maar een dergelijk bedrijf vraagt een enorme investering : ± 300 miljoen als startkapitaal. Maar in België moet men kunnen bewijzen dat het kapitaal binnen enkele jaren gaat opbrengen en dat konden wij natuurlijk niet. In België is er geen ondernemingsklimaat. Uit eigen ervaring weet ik dat het gemakkelijk is om in Amerika een bedrijf op te zetten dan bij ons. Er is geen drijfveer meer om beter en meer te produceren, de belastingdruk en de bouwkost zijn veel te hoog. Het is logisch dat het kapitaal vlucht. In Amerika bijvoorbeeld rendeert het kapitaal veel beter.

Men voert in België ook geen consequente politiek om bedrijven aan te trekken. Wij zijn brave werknemers en geen stoefers. Nochtans heeft België heel wat troeven. We hebben bijna de hoogste lonen maar tegelijk ook de hoogste productiviteit. België beschikt over een enorme infrastructuur van wegen, havens, toeleveringsbedrijven allerhande. Een aantal bedrijven hebben

zich bijvoorbeeld in Schotland gevestigd tegen zeer gunstige voorwaarden, maar achteraf is men tot de konklusie gekomen dat er geen toeleveringsbedrijven waren. Wij zijn een volk van brave werknemers en geen stoefers.

DP : Hoe komt het dat Japan er wel in gelukt is om op korte tijd de markt te veroveren ?

H.D.M. : In Japan hebben een aantal jaren geleden de fabrikanten van elektronisch materiaal de handen in elkaar geslagen. Ze hebben een aantal sectoren afgebakend en hebben die gezamenlijk aangepakt. Tussen de verschillende fabrikanten gebeurde er een uitwisseling van informatie. In Europa is men bang om samen te werken. De zogenaamde samenwerking tussen Philips, Siemens, CIL om een Europese computer te ontwikkelen is dan ook jammerlijk mislukt. De werknemers hebben ook een andere mentaliteit dan bij ons. De top van het bedrijf staat veel dichterbij de arbeider. De man

of vrouw aan de band is de belangrijkste persoon in een Japans bedrijf.

Als door een bepaalde lijn systematisch meer slechte apparaten geproduceerd worden dan het gemiddelde, dan blijven de arbeiders na de normale uren zoeken tot de fout gevonden is. De productie is ook sterk geautomatiseerd. Dit alles : de discipline, de automatisatie, de vele testen, maakt dat de Japanse produkten zeer betrouwbaar zijn. Vroeger was het aantal bijdragen op wetenschappelijke kongressen over elektronika een paar procent voor Japan en zo 25% voor Europa. Nu is ongeveer 38% Japans en 5% Europees.

DP : We zijn totaal afhankelijk geworden van de politiek van de multinationale ondernemingen en die kuisen nu hun schop af en verdwijnen naar landen, waar er meer te verdienen valt. Wat blijft er voor ons dan over ?

H.D.M. : Tien jaar geleden hebben we misschien een te gemakkelijke weg gekozen. We hebben toen de multinationals in huis gehaald. België had toen al een hoge productiviteit en relatief lage lonen. Beide partijen hebben toen aan opbod gedaan. De werkgevers konden hoge lonen betalen want de productiviteit steeg snel en de vraag was onverzadigbaar. In België zijn een aantal produktiecentra ontstaan maar er zijn geen onderzoekscentra opgericht.

Nu is er overproductie en het enige wat bedrijven zoals Philips kunnen doen om te overleven, is het vervangen van arbeiders door machines. Deze automatisatie is nu zo sterk doorgedreven dat men er zelfs in slaagt om bijvoorbeeld hier boxen goedkoper te produceren dan in eender welk ontwikkelingsland.

Voor de toekomst heb ik vooral vertrouwen in kleine en middelgrote ondernemingen. Het is ongelofelijk wat die kleine bedrijven, dank zij het dynamisme van enkele personen, presteren. Neem bijvoorbeeld INSEB, een klein bedrijf dat elektronische systemen ontwerpt op aanvraag. Zij stellen op het ogenblik slechts enkele mensen te werk, maar het dynamisme en de technische kennis van deze mensen zijn de beste garantie voor de toekomst. Een ander voorbeeld is ELBICON, dat een sorteermachine heeft ontwikkeld dat muizen herkent en verwijdert. Deze mensen werken allen meer dan 8 uur per dag.

DP : Toch zullen er door de chiptechnologie meer mensen werkloos worden dan dat er werk zullen vinden in deze sektor ?

H.D.M. : Volgens mij kan men de evolutie in de mikro-elektronika niet tegenhouden. Als wij het niet doen, dan zullen andere landen het wel doen en geraken we zelf helemaal niet achterop. In Nederland heeft men een rapport gemaakt om de gevolgen van het invoeren van de chiptechnologie te becijferen. Men kwam tot de konklusie dat indien men de technologie half zo snel zou invoeren dan de huidige trend, er evenveel mensen werkloos zouden worden door de chips. Maar daar komt als nadeel bovendien bij dat het deficit op de betalingsbalans veel groter zou zijn omdat men zelf geen produkten heeft die men kan uitvoeren, om de invoer te compenseren. Het rapport stelt ook voor om de tijd die vrijkomt door de chips, te gebruiken voor herscholing. Men schat dat de behoefte aan programmeurs tot in 1985 jaarlijks met teminste 10% zal stijgen.

Ook in andere sectoren kunnen de chips werkgelegenheid kreëren. Voor de produktie van chips heeft men zeer zuivere scheikundige produkten nodig. Die worden in België nu niet geproduceerd. Veel mensen hebben ook schrik voor de computer omdat ze niet weten hoe deze werkt. Herscholing en onderwijs zouden het mogelijk moeten maken dat de mensen zich beter thuis voelen in onze wereld, waarin de elektronika een steeds belangrijker rol gaat spelen. □

WAT MEET DE KLEINE BOER IN KRISISTJD ?

Ons huidig landbouwbeleid is erop gericht grootschaligheid en specialisatie te bevorderen. De toekomst van de kleine boer ziet er niet rooskleurig uit. In krisistijd wordt dit probleem nog scherper gesteld. Op donderdag 26 maart had in het Landbouwinstituut in Heverlee een debat plaats rond deze problematiek, georganiseerd door de Werkgroep Verantwoorde Landbouw Leuven. De avond bood niet alleen ons aller Leuvense stadsmissen de kans om nog eens een boer in levende lijve te zien en zijn grieven in onvervalst en sappig dialect te horen uiten. Het werd tevens een geslaagde avond. De drie sprekers van de avond waren W. Vandepitte (Belgische Boerenbond), J. Vandewalle (Algemeen Boerensyndikaat) en Jef Geldhof (Project Plattelandsontwikkeling Gent). Deze sprekers schetsten de problemen van boeren die kleinschalig willen (blijven) werken. De steunmaatregelen komen immers vooral ten goede aan grote bedrijven. Is grootschaligheid dan de enige uitweg ? Is er nog plaats voor de kleine boer en zijn landbouw en in hoeverre kan hij hierin meebeslissen ? Het woord is aan de sprekers.

Drie visies

De Boerenbond is de grootste landbouworganisatie van België. Ze is aanwezig bij alle stadia van het proces die de landbouwproducten doorlopen, van bij de productie tot bij de verbruiker. Tevens bezit de Boerenbond praktisch een monopoliepositie in de maatschappelijke en culturele begeleiding van de landbouwersgroep. Via de CCIL-groep in de CVP heeft zij heel wat impact op het landbouwbeleid.

W. VANDEPITTE (BB)

Binnen de Europese kontekst is de Vlaamse landbouw zeker niet groot. Onze structurele handikaps -o.a. de enorme bevolkingsdruk op het beperkte landbouwareaal - heeft voor gevolg gehad dat men meer en meer is gaan evolueren in de richting van productie waarvoor men minder grond nodig heeft : bv. de varkenshouderij, de pluimveesektor, de tuinbouw. Dit zijn volgens Vandepitte geen grootschalige bedrijven. Een ander voorbeeld is dat van de fruitteelt in het Hageland, waar het vooral de kleine telers zijn geweest die dank zij een ruimer assortiment (d.i. meer soorten appels) hun risico's kunnen spreiden hebben. Aldus zijn zij niet over kop gegaan ten gevolge van de prijsinsorring van de Golden, die een overproductie kende.

Volgens Vandepitte is het subsidiëringssysteem in de landbouw er inderdaad voor de 'betere' bedrijven. Om van de steun van structuurmaatregelen te genieten moet men investeren. Wat betreft het 'prijsbeleid' en de garanties daaraan gekoppeld is het ook zo dat de garantie kwantitatief zwaarder doorweegt voor de producenten die meer produceren.

Ondanks dit alles is er zeker nog plaats voor de 'kleine boer' in de landbouw, aldus Vandepitte. De voornaamste productiefactor is niet de grond, maar de ondernemingszin en ondernemingskwaliteit van de landbouwer. De kleine boer kan meebeslissen over zijn toekomst door goed te boeren !

Het Algemeen Boerensyndikaat (ABS) is ontstaan als reactie van enkele ontevreden boeren tegenover de BB. Het ABS heeft niet zo'n duidelijk profiel en haar voornaamste aktiepunt is oppositie te voeren tegenover de BB. Vooral in West-Vlaanderen heeft het een harde kern.

J. VANDEWALLE (ABS)

De problematiek van de 'kleine boer' moet volgens Vandewalle bekeken worden vanuit het beleid, en meer bepaald vanuit de druk die er van het beleid uitgaat. Boeren moe-

ten immers steeds meer gaan produceren om hetzelfde te verdienen, en om meer te kunnen produceren moet men gaan investeren. Ondanks de technische vooruitgang is de werktijd er niet op verminderd.

De subsidies, rechtstreeks en onrechtstreeks, zijn zeker niet neutraal. Dit is evenmin het geval voor de voorlichting en het wetenschappelijk onderzoek. Een cruciale vraag is volgens Vandewalle of men de productie wil richten naar hogere productie of naar de mens toe. De boer is het slachtoffer geworden van de mechanisatie. Vandewalle erkent wel dat het landbouwbeleid heeft bijgedragen tot de algemene welvaart, maar de boeren hebben daarvan zelf maar weinig meegedragen. Globaal heeft het beleid ook tot een aantal schaarsten geleid. Vooreerst is er de afvloei in de landbouw : 10 miljoen arbeidskrachten in de E.G. zijn er verloren gegaan). Vervolgens op het vlak van energie : nu heeft men 7 fossiele cal. nodig om 1 voedselcal. te produceren, daar waar men vroeger uit 1 fossiele cal. 1 voedselcal. haalde. Tenslotte verdwijnt de landbouwgrond : in België zijn dat jaarlijks nog 10.000 ha.

Ons economisch systeem berust op agressie, zegt Vandewalle. De boer is van 'kollega' tot konkurrent geworden. De ene zit te wachten tot de andere krepereert, om diens grond te kunnen overkopen. Individueel kunnen zich aan deze evolutie in de landbouw niet onttrekken.

Tot slot wees Vandewalle nog op de onrechtvaardigen die in het vertegenwoordigingssysteem van de landbouw zijn ingebouwd. De BB is het die daarvoor in feite de criteria bepaalt. Hierdoor sluit de BB het ABS uit van een mogelijke inbreng, waar ze gezien hun getalsterkte recht op hebben.

Het project plattelandsontwikkeling Gent (PP-Gent) begeleidt de Baatgemse boerenmarkt, waar boeren in zelfbeheer hun producten rechtstreeks aan de konsument brengen. Voor Jef Geldhof, projectleider, is dit een bewijs dat 'kleinschaligheid' zeker een alternatief kan bieden.

J. GELDHOF (PP-Gent)

Volgens Geldhof betekent grootschaligheid in geen enkel geval een uitweg. Zijn stelling luidt dat gezonde en leefbare bedrijven de kleine bedrijven zijn, omdat deze nog niet gesubsidieerd en kunstmatig in leven gehouden worden. Ook volgens Geldhof gaan dus de kredieten vooral naar de grootschalige projecten, niettegenstaande iedere boer in aanmerking komt voor subsidies.

Per dag verdwijnen in de landbouw 13 boeren. Als de evolutie zich blijft voortzetten zal binnen 10 jaar één vierde van de boeren verdwenen zijn en binnen 20 jaar de helft. De boeren worden geruisloos dood-

gedrukt, omdat ze verjaren. Een ander aspekt is volgens Geldhof het verdwijnen van het lonende werk, bv. het zelf verwerken van melk tot kaas. Het is de minst interessante schakel, die als gevolg van de specialisatie in handen van de boer is gebleven. Daartegenover staat dat de verwerking (bv. de suikerraffinaderij in Tielen) en de distributie (de verschillende grootwarenhuisketens) grote winsten maken.

Ook de relatie met de Derde Wereld mag, aldus Geldhof, niet uit het oog worden verloren : onze specialisatie steunt voor een stuk op grondstoffen uit de Derde Wereld.

Tenslotte is er geen sprake van een inkomensbeleid, maar enkel van een prijsbeleid. Het is een structuur die elke grote boer groter maakt en elke kleine boer kleiner. Volgens Geldhof mag het prijsbeleid de toekomst van de landbouw nochtans niet bepalen.

Geldhof meent dat de oplossing ligt in een bondgenootschap tussen boer en konsument, en in de organisatie van de boeren. Er is Baatgem, dat bewezen heeft dat met eenzelfde inzet van grond en kapitaal, de boer er veel beter kan bij varen, en dit zonder dat de verbruiker meer hoeft te betalen. Het is de enige groep van boeren in België die kan zeggen dat zij haar prijs zelf bepaalt !

De kleine boer : weinig overlevingskansen

Uit dit alles blijkt nogal duidelijk dat de individuele boer zich moeilijk buiten de evolutie in de landbouw kan plaatsen. Hij moet meespelen of afvloeien, zo drukt Vandewalle het uit. Deze stelling staat haaks op de bewering van Vandepitte, dat de kleine boer kan meebeslissen over zijn toekomst door goed te boeren. Goede boeren kunnen blijven en de slechte zullen verdwijnen. Werkelijke problemen en tegenstellingen worden door dit trukje van individuaaliseren verdoezeld. De kleine boer kan enkel meebeslissen over zijn toekomst door meer te produceren, want zijn inkomens ligt in vergelijking met een arbeider veel lager. Anderzijds moet vastgesteld worden dat het landbouwbeleid de kleine boeren zeker niet ondersteunt. Dit wordt o.m. duidelijk in het subsidiëringssysteem, iets wat Vandepitte zelfs toegeeft. Dit is daarom des te meer verwonderlijk, omdat toch algemeen geweten is dat de BB nogal wat te zeggen heeft in ons landbouwbeleid.

Vandewalle daarentegen toonde duidelijk de structurele problemen in de landbouw aan. Hij is geen absolute aanhanger van kleinschaligheid, maar heeft er wel oog voor. De realisatie van de Baatgemse boerenmarkt noemde hij wel een mooi initiatief. Maar de problemen zijn hiermee nog niet opgelost, aldus Vandewalle. In ieder geval strekt het voorbeeld van J. Geldhof tot navolging. Eén Baatgem betekent inderdaad nog niet veel, maar naarmate het aantal Baatgems groeit kunnen zij ook meer betekenis krijgen. Ook in Leuven zou dit moeten kunnen. Bij een aantal Leuvense werkgroepen rond landbouw leeft deze gedachte reeds. We kijken er hoopvol naar uit !

EEN ONTMOETINGSCENTRUM IN CARACAS-VENEZUELA

De gemeenteraad heeft dus beslist 3,5 miljoen uit de gemeentekas te schenken aan het Caracaskomitee uit Kessel-Lo. Met dit geld kan in Venezuela een gebouw gekocht worden dat door het comité, een v.z.w., zelf zal verbouwd en ingericht worden tot een centrum voor sociale opvang en dringende hulp. De v.z.w. heeft daarvoor meer dan 1 miljoen bijeengebracht.

Met kerstnacht '58 begon kapelaan Eugene Vanhoorebeke de Don Bosco-parochie in Kessel-Lo. In 1965 beaantwoordde hij de oproep van de Vlaamse bisschoppen om de kerk in Latijns-Amerika uit de nood te helpen. Hij volgde een opleiding van 2 maanden in het latijns-Amerikaans kollege en vertrok in 1966 naar Caracas-Venezuela, waar hij zijn missioneringswerk begon in de Campo-Rico, de krottenwijk rond Caracas. Met dit vertrek is ook het Caracascomitee ontstaan, met de bedoeling Vanhoorebeke 1 jaar te helpen overleven. Nadien besloot men emmee door te gaan en er werd een v.z.w. opgericht. Hierdoor kon men geld inzamelen om het werk van de vroegere kapelaan te steunen.

De parochie Don Bosco hielp bij de aankoop van een gebouw dat omgevormd werd tot parochiecentrum met bibliotheek, naaiklassen en gezondheidscentrum.

De dekenij Vlierbeek zamelde genoeg geld in voor een jeugdcentrum. Er werden ook 12 studiebeurzen gegeven om jongeren middelbare studies te laten volgen. N.C.O.S. heeft hiervoor ook 150.000 fr. bijgedragen.

In 1978 werd de medewerking gevraagd van het A.B.O.S. voor de bouw van een schooltje met 3 klassen. Dit schooltje was toen een polyvalent gebouw voor de promotie van kind, familie en basisingroepen.

De v.z.w. bestaat dit jaar 15 jaar. Twee jaar terug was Eugeen Vanhoorebeke op bezoek in het land. Hij had een brief mee van José Danilo Mendoza, die geld vroeg voor de aankoop van een oud gebouw. Vanhoorebeke zelf was wat verveeld omdat men pas geld ontvangen had. Het project werd echter ingediend door de mensen van Caracas zelf. José Danilo Mendoza is lid van een basisgemeenschap. Dit is een groep van 10 à 12 mensen die vanuit evangelische inspiratie aan bewustwording doen. Mendoza is tevens verantwoordelijke voor een koöperatief voor sparen en lenen. De mensen hebben deze spaar-kas zelf in handen. Zij sparen daar en kunnen dan lenen om hun eigen woningen te verbeteren. Deze basisgemeenschappen willen nu een centrum oprichten voor sociale opvang en dringende hulp voor heel oostelijk Caracas. Dit centrum zou een draaischijf zijn voor allerlei vrijwilligerswerk. Er wordt een permanente sociale opvangdienst in onder gebracht en een hulpdienst voor

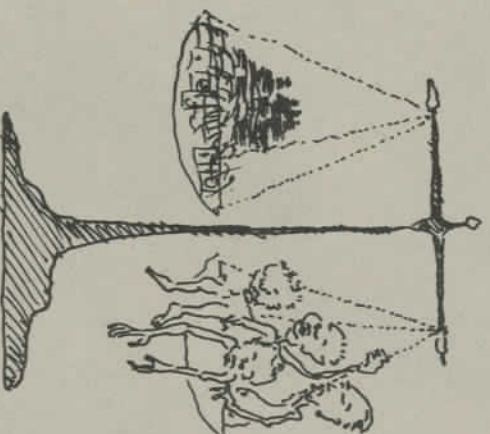
Milieuvervuiling

Tussen de stapels brieven trof Het Dilepaard dit gedicht van de 14-jarige Wim De Wel uit Kessel-Lo. Zijn er nog geroepen in Groot-Leuven? Het Dilepaard maakt ze uitverkooren.

Bloemen in het veld
bloemen op het vuilnisbelt.
Overal zie je bloemen staan
op de aarde, maar niet op de maan.
Als ze dat nu maar niet verpesten
met hun chemikale ijssten.
Want weestijnen zijn er al te veel
door al dat grote-mensen-geस्पेल.
Ze zouden beter aan het nageslacht
aan al dat moderne gif, dat je niet wegstrijkt
met een bus cif, of superglans
want daarmee maak je steevast geen kans.
Al wat ons dan nog rest
is de aarde verlaten als de pest.
Maar voor op mars te gaan wonen
moet je d'r eerst nog komen.
Nu dat is niet ons grootste probleem
want de oplossing staat in Amerika's embleem.
Als dat dan teminste nog bestaat.
Wist'er nu maar mijn nù is het nog niet te laat

Werk ? Zonder

Mathias Gheysens zoekt werk (schrijver-rij en klussenwerk) in een B.T.K. of als vrijgestelde. Het Dilepaard kan hem niet helpen. Zijn adres : Langerode 26, 3055 Neerijssse (016/47.70.48).

rampgevallen zoals grondverschuivingen bij hevige regenval en overstromingen. Een belangrijk onderdeel van dit centrum is de coöperativa funeraria, een koöperatie voor de dodenverering. De bevolking, die een grote verering heeft voor de doden, wordt uitgebuit door de begrafenisondernemingen, wat dikwijls leidt tot volledige financiële ondergang van families. In het centrum wordt daarom een plaats voorzien waar de 800.000 inwoners van de streek hun doden kunnen vereren. Als 1 gezinslid een bijdrage levert kunnen 8 familiesleden daar opgebaard worden.

Dit project werd vroeger ingediend bij het A.B.O.S., maar het comité heeft daar niet op doorgewerkt. Nu werd het ingediend bij het stadsbestuur, waar het werd weerhouden uit drie projecten, waaronder ook de Vre-deselanden. De aankoop van het gebouw kost 3,5 miljoen. Dit bedrag wordt geschon-ken door de stad Leuven. De verbouwings- en inrichtingskosten, ten bedrage van 1 mil-joen, worden gedragen door de v.z.w. Dit bedrag wordt bijgeenbracht door de 650 leden die om de 2 maanden een informatie-foldertje in de bus krijgen. Het succes, aldus de voorzitter, hangt vooral af van de belangeloosheid van de medewerkers. Broederlijk Delen en het N.C.O.S. houden toch veel geld achter voor studiereizen en propaganda.

LUKVERSILYSKLEIBEWERKERBROEKSTRAAT47

beste diilenaar

Ik ben overtuigd niet onrecht te vermoeden op het
reer 1970 te hebben, ik vind het uitzonderlijk maar
een paar bewijst, de (consequente) strijd van PIER niet
te nu geproblemen.

en de bekende lay-out is ook maar een magen bewijst.
hetten, het papier is 97%, maar laat de inhoud daar.
van ongeveer 1000.

overdacht is aan het te dat ik ook maar een nieuw
pauze met 70 lang van heten.

ofte dank bij verzoek, dan.

beholden!

3030HEVERI.E TEL 0716/239447/KB.431.0337321.36
HRL52576BTW639198821PCR0001736242.81
N.V.D.R.

Proficiat voor de lay-out van uw brief!

10

OPENSTALDEUR

De Leuvense gidsenbond...

houdt een Ken-Uw-Stad-wandeloordrecht met steun van het stadsbestuur op zondag 26 april om 15 h. Het thema luidt : Joris Halpoutte, 50 jaar sociaal-politiek leven en werk in Leuven (1875-1925). Afspraak op het R. Damiaanplein, waar de gids R. Hambrouck u opwacht.

Gids kan u trouwens zelf worden : i.s.m. de Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Leuven en Omgeving (GOKLO) richt de Leuvense Gidsenbond kursussen in. Deze lopen over een jaar, en gaan in vanaf de tweede helft van september '81. U ontvangt alzo het getuigschrift 'Gids van het arrondissement Leuven' van het Ministerie van Nationale Opvoeding. Inlichtingen en inschrijvingen : Maria Gillet, Parkstraat 44, bus 1, Leuven (tel. 016/22.88.51).

Internationaal jaar van gehandicapten

Ik ben rolstoelgebruiker, dus dient mijn rolstoel mij steeds te vergezellen. Tot op heden kon ik voor mijn verplaatsingen individueel steeds terecht bij de dienst Vrijwilligersvervoer voor Gehandicapten v.z.w. Vilzor. Deze dienst fungeerde als schakel tussen mij en de vrijwilligers die hun wagen en tijd spontaan ter beschikking stellen. Wegens de stiftmoederlijke behandeling door de overheid bij het toekennen van werkingstoelagen, moet Vilzor met dege voor ons zo noodzakelijke dienstverlening stoppen.

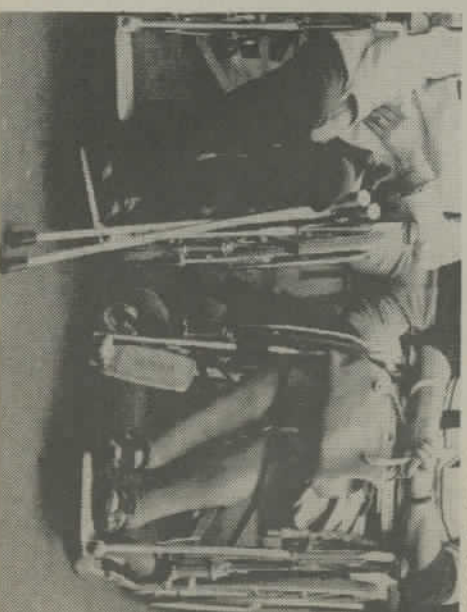
Vilsoor wil een mini-bus aanschaffen en deze aanpassen voor het vervoer van rolstoelgebruikers. Deze mini-bus zal permanent ter beschikking gesteld worden dank zij het in-schakelen van een chauffeur uit een B.T.K.-project. De kosten en onderhoud kunnen gedeeltelijk gedekt worden door een min. bijdrage te vragen per kilometer. Vilsoor be-schikt echter niet over het nodige kapitaal om deze bus aan te kopen. U kan ons helpen op de volgende wijze :

• door een steunkaart te kopen en zelf kaarten te verkopen.

• door te storten op rekeningnummer 330-0017263-51 van Vilsoor v.z.w., M. Theresastraat 52, 3000 Leuven, met vermelding 'Vrijwilligersvervoer voor Gehandicapten'.

• door in het kader van het internationaal jaar van gehandicapten enkele maatraplijzen ter beschikking te stellen om dank zij het houden van een tombola de nodige fondsen in te zamelen.

Een rolstoelgebruiker.

verruola p. 12

DE VOLKSUNIE LEGT DE BESPEELENDE KAART OP TAfel

Het is vrij stil rond de Volksunie. De partij lijkt in de hoek geduwd om er zich te bezinnen over de ravage, opgelopen bij de Kamerverkiezingen van eind 1978 en de Europese verkiezingen van juni 1979, na het beleidsexperiment van gewezen partijvoorzitter Hugo Schiltz. Vandaar wellicht dat de Proletaar flink vol liep, die 9de april, toen AKSO - Aktueel Socialisme ; de doorbraakgroep rond Tobback - in haar reeks open vormingsvergaderingen een debat over de Volksunie hield. Niemand minder dan meester Hugo Schiltz nam het woord voor zijn partij, na een inleiding van de hoofdredakteur van De Nieuwe Maand Luc Huyse. Radiojournalist Daniël Buyle trad op als scheidsrechter.

Hugo Schiltz is waarschijnlijk de belangrijkste politicus, die de rangen van de Volksunie ooit is komen aanvoeren. Na een korte activiteit in de Antwerpse CVP, kwam Schiltz in 1964 terecht in de Volksunie, tien jaar nadat deze partij was gesticht. Het was in die periode, dat niet alleen de katholieke flaminganten uit de CVP, maar ook heel wat geradicaliseerde jongeren die zich in geen van de traditionele partijen thuis wisten, op de Volksunie stemden. De elektorale vlucht duurde voort tot in 1971. Slechts in enkele arrondissementen (zoals Leuven en Brussel (1)) bleef deze bloeiperiode ook nadien nog doorlopen.

Van bij het begin nam Hugo Schiltz een eigen, zelfstandige koers. Hij kantte zich namelijk tegen de tendens, die aansluiting zocht bij de vooroorlogse traditie van een actieve, buiten-parlementaire Vlaamse Beweging. Wat deze traditie vooral kenmerkte, was een *anti-politieke opstelling*, een weigerachtigheid om deel te nemen aan de politiek. Nu wilde Schiltz met de Volksunie een volwaardige beleidspartij worden, een partij die bijzaten aan de onderhandelingsstafel en zelfs politieke verantwoordelijkheid verwierf.

Schiltz' wil geschiedde : na een 23-jarig oppositiebestaan, nam de Volksunie in 1977 deel aan de regering. Dit *beleidsexperiment* van Schiltz werd haar fataal. Het was nu net de ondertekening van het Egmontakkoord die de partij in botsing bracht met de niet-politieke Vlaamse Beweging. En met de verkiezingsklap in '78 liep Schiltz zijn persoonlijke nederlaag op. De historische kans om een *gematigd* federalisme in te voeren, aldus Schiltz, was verkeken. Het was meteen de laatste kans. In juni '79 nam Schiltz ontslag als partijvoorzitter.

Maar wat was er dan eigenlijk met de Volksunie gebeurd ? Het was deze vraag, die op het VU-debat ter tafel werd gebracht. Professor Luc Huyse, die in zijn tijdschrift De Nieuwe Maand (febr.-maart 1981) de Volksunie heeft laten doorlichten door zowel insiders als door redakteurs van buiten uit, leidde het debat in. Hij schetste een vijftal redenen, die de 'spektakulaire teruggang' van de partij vanaf '71 dienen te verklaren.

Een eerste verklaring zoekt Huyse in datgene wat de bestaansreden uitmaakte voor de Volksunie als partij : het kommunautaire dossier. Na '68 heeft de Volksunie het monopolie over de communautaire kwesties verloren. Ook de andere, 'traditionele' partijen - eerst de CVP en de PVV, in '78 ook de (B)SP - werden gevoeliger voor de

Vlaamse kwesties. Dit vertaalde zich in een structurele breuk met hun respectievelijke Waalse poot. Vermoedelijk werd deze *reduplicatie* nog versterkt, doordat de Vlaamse Beweging als 'natuurlijke bedding' van de Volksunie 'zelf ideologisch verward' raakte. De derde verklaring van Huyse hangt met de voorgaande samen. De Volksunie is een partij met uiteenlopende ideologische en programmatische gezichten. Dit is niet alleen het geval op het sociaal-economische vlak, zo merkt Huyse op, maar zelfs voor wat de communautaire dossiers betreft. Hij brengt dit in verband met het niet doorsijpelen van standpunten naar de verschil-

lende niveaus binnen de partij. Vervolgens is de Volksunie een partij als geen ander : de Volksunie heeft geen *manifesto* (zoals een vakbond, een ziekenfonds) aangelegd, en heeft dus ook geen net van politiek *démarche* zoals de andere partijen. Een vijfde en laatste verklaring, die door de redactie van een tijdschrift voor politieke vernieuwing als De Nieuwe Maand het scherpst werd gevoeld, ligt in het verlies van het *anti-establishment* karakter van de Volksunie. Het was deze opstelling echter, die de partij in de periode '68 - '71 aantrekkelijk maakte. In die tijd speelde de Volksunie in op een tijds klimaat, door naast het strikt kommunautaire, waarden als decentralisatie van het overheidsbeleid, participatie van de burger, ... in het vaandel te schrijven. Nadien heeft de partij dit alternatief verwaarloosd, en volgens Huyse had ze daarin ongelijk.

Dilemma

Vanzelfsprekend was Schiltz het met deze zienswijze niet eens. Het vertrekpunt zelf, het elektorale verloop van de Volksunie, is volgens hem onzorgvuldig geïnterpreteerd. I.p.v. een 'spektakulaire afgang', spreekt Schiltz van een periode van aarzeling, die zich vertaalde in een konstante politieke macht tot '78. De abrupte val bij de verkiezingen in '78 brengt hij in verband met de *speciale omstandigheden* waarin deze plaatsvonden.

Wat verder in de analyse van Huyse ontbreekt is het verband met een algemene *mentale-teltevolutie* in Vlaanderen van pakweg de

afgelopen 20 jaar. De mentaliteit die samenvalt met de elektorale bloei van de Volksunie, was deze van de grote vrijheid, van het ter discussie stellen van de maatschappelijke structuren, en niet alleen van de unitaire staat. Ondertussen is, nog steeds volgens Schiltz, die maatschappelijke bewegingheid verdwenen. De grote adem van 'al' samen voor de gemeenschap op te treden heeft plaats gemaakt voor de stilte van het *gelethensobekendheid*. Men heeft zich, zo betoogt Schiltz, teruggetrokken in een soort splendid isolation, waarbij men de grote verantwoordelijkheden (die zulke toestanden mede mogelijk maken) liever aan anderen overlaat. Nu heeft niet de Volksunie, maar wel de CVP uit deze mentaliteitswijziging elektorale munt geslagen. Denken we maar aan de inmiddels berucht geworden slogan 'omdat mensen belangrijk zijn' : het is de software van de CVP, de cultivering van een zachte mentaliteit. En besluit Schiltz : de afgang van de Volksunie houdt dus verband met de opgang van de CVP.

De algemene mentaliteit is dus geëvolueerd, veel eerder dan dat de Volksunie zelf in de jaren '70 zou veranderd zijn. Tenzij op dit punt : de Volksunie is in de jaren '70 meer een *volwaardige partij* geworden. En met deze verandering werd de Volksunie voor een *dilemma* gesteld, zo onthult Schiltz, dat in het temnummer van De Nieuwe Maand niet wordt uitgediept en 'waarop ik dus nog nooit een antwoord heb gekregen'. Het gaat om de keuze tussen *partij* of *beweging*, een dilemma tussen 'de praktijk van de Vlaamse strijd' en een weigerachtigheid tegenover politiek enerzijds, en de keuze van een volle *beledid*-partij anderzijds. Schiltz' kwellende vraag luidt dan : kan men een andere politieke medetode dan deze van de traditionele partijen in ons Westers democratisch stelsel blijven volhouden ?

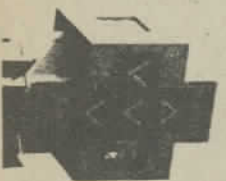
Dit laatste maakt het een partij als de Volksunie wel bijzonder moeilijk : zij heeft zich nooit sterk kunnen omringen met mantelorganisaties. Daarvoor was haar verblijf in de regering te kort. En advokaat Schiltz draait gehaaid deze stelling op haar kop : de Volksunie heeft dit ook niet *willen* doen. Dit is de erfenis van haar konstatatie tegen de 'traditionele' manier van politiek bedrijven in de jaren '60. In de jaren '70 betekende deze erfenis, althans voor Schiltz en de zijnen, een ware handikap. Toch zal, zo voegt Schiltz er nog aan toe, een 'gezelschap van kritische individualisten met een grote gemeenschapszin' wel nooit een grote dienstepartij worden...

Franjes

Voor de man in de straat, die de na-oorlogse periode heeft meegemaakt, is de Volksunie nog steeds een partij van *gewezen* *in-civelen*. Alhoewel dit beeld lang achterhaald is, kan toch niet ontkend worden dat het verband tussen Vlaams-Nationalisme en anti-democratie tot op vandaag, en ook binnen de Volksunie, reëel is. Bij een bepaald gedeelte van de Volksunie is de nostalgische naar de fascistische afwijking van de Vlaamse Beweging - zoals dit het geval was onder de Duitse bezetting - niet dood. Schiltz rekent deze realiteit tot de *franjes* van de partij, net zoals de VU-jongeren en de militantengroep PROUV ('onze milde anarchisten') dat zijn. Een kwestie van loyaliteit, zo beweert hij.

De grote crisis : wat nu met de VU ?

Vandaag ligt het politieke zwartepunt meer dan ooit bij de sociale en economische crisis. Het kommunautaire dossier is voor een tijdje opgeborgen. De kapitale vraag rijst, wat een partij als de Volksunie, die beweert een *democratische partij* te zijn en dit een waardiger model noemt dan de klassenstrijd, nog te bieden heeft.

Deze vraag liet het debat helaas onbeantwoord. Met de verwijzing naar enkele punten uit het sociaal programma in het verleden en een nuancering van het anti-syndicalisme, was eigenlijk alles gezegd. Wel gaf Schiltz toe, dat een deel van het VU-kader minder warm loopt als het om sociaal-ekonomische problemen gaat.

Ingoo Schiltz, die ondertussen voorzitter is geworden van de beheerraad van IBEL, de financieringsmaatschappij van de Bank van Parijs en de Nederlanden, werkt aan een politieke come-back in de Volksunie. Voor de toekomst van zijn partij, is hij wellicht nog niet uitgespeeld. Zijn aanwezigheid op het AKSO-debat was voor Het Dilepaard dan ook een opwarmertje, met het oog op een ontleding van de Leuvense Volksunie...

OPENSTALDEUR

vervolg van p.10

Adviesraad anders-validen

De Adviesraad Anders-validen in zijn vergadering van 18 maart jl. richt zich tot de burgemeester en schepenen met de volgende aandachtspunten:

1. Verkeerslichten worden geplaatst om het dwarsen van kruispunten en pleinen in een bepaalde richting en tijdsgebonden te laten gebeuren.
2. Om elke voetganger de mogelijkheid te bieden om op een veilige manier het voetpad te gebruiken, is het aanbevolen een vrije ruimte van 120 cm, gemeten vanaf de stoep-randen, te voorzien.
3. Om deze ruimte te bekomen dient men dan ook alle parkeermeters tegen de huisgevels te plaatsen.

Door deze maatregel kunnen visueel gehandicapten zich op de rand van de stoep richten, kan een gehandicapte met een beugel-der de stoeprand gebruiken, kan een rolstoelgebruiker deze vrije ruimte gebruiken, en kunnen tenslotte ouders met een kinderkoeft ook op het voetpad blijven.

4. Vele handelszaken bezitten een los- en laadruimte die toegankelijk is vanaf de openbare weg. Om tot laden en lossen over te gaan, worden vrachtwagens in deze ruimte geparkeerd. Hierdoor moet de voetganger dan op eigen risico de openbare weg gebruiken.
- De adviesraad suggereert als oplossing grotere insteekruimten of kortere vrachtwagens.
5. I.v.m. de waren die verschillende handelszaken uitstallen op het voetpad, moet rekening gehouden worden met een vrije ruimte van 1m50 vanaf de stoeprand, mogelijke verwondingen door het materiaal bij voorbijgangers, en een degelijke omheining (ev. met zwaailichten) indien de stapelrekken 's nachts buiten blijven staan.
6. Onze stad heeft enorme inspanningen gedaan om aan openbare gebouwen, privé-organisaties e.d. parkeerplaatsen te voorzien, voorbehouden aan gehandicapten. De voorziede zelfde breedte als andere parkeerplaatsen. De Adviesraad wil, volgens de internationale normen, een parkeerplaats voor gehandicapten op 1,5 maal de breedte van een gewone parkeerplaats brengen.
7. Kan men aan de boordeigenaars of de diensten die werken uitvoeren aan voetpaden niet verplichten om de voetpaden in hun oorspronkelijke toestand te herstellen na de werken?
8. Uitgangen van openbare gebouwen, diensten, spektakelzalen, sporthallen en verbruiksruimten dienen steeds vrij te blijven om bij ongeval of ramp de hulpdiensten gemakkelijk toegang te verlenen en evacuatievlug te laten gebeuren.
9. Fietsenstallingen dienen op bepaalde plaatsen voorzien te worden. De fietsen-

reken, samengesteld uit huizen die boven de grond uitsteken, vormen een goedkope oplossing die gemakkelijk te plaatsen is. Indien deze niet op een degelijke en voldoende manier aangeduid en afgeschermd worden, vormen zij de bron van vele ongevallen, daar zij niet tijdig kunnen opgemerkt worden door ouden van dagen, visueel gehandicapten en kinderen.

10. Het verkeersreglement voorziet parkeerverbod tot op 5m van de straathoek. Daarom laat men onder het bescherm, betaald toezien oog van een parkeermeter, auto's parkeren tot op de hoek van de straat?

Hopende dat in het internationaal jaar van gehandicapten onze stad meer toegankelijk zal worden voor ons, zijn wij steeds bereid tot samenwerking voor dit doel.

Koördinator A.A.V.

Mei '81-Festival Heibergpark

wordt dit jaar georganiseerd door de jeugdhuisen Grams, de Zoenk, Jee Twee, 't Sappe en Schots en Scheef. Het zal opnieuw doorgaan in het Heibergpark op 9 mei '81. Op de affiche: animatie, free-podium, enkele Belgische groepen en infostands.

Ook vkm-vks gouv Oost-Brabant organiseert i.s.m. het dagelijks bestuur van de Kluis te St. Joris Weert haar 18de *Kluisgathering*. Op zaterdag 16 mei krijgt u er een optreden van de groep Reuzegom, barbecue, eet- en drankstands en ook infostands, een Kluisfuij, natuurwandelingen en een free-podium in één volzin vanaf 19h30. Voor het free-podium dient vooraf inschrijven vóór 7 mei bij R. Verbeek, Aarschotsesteenweg 342, Wilsede (tel. 016/44.69.36).

Jan en alleman

is de naam van een nieuw volksorkest van voornamelijk personeelsleden en studenten van de K.U. Leuven, dat zich tot doel stelt de *volksmuziek en volksmuziek te bevorderen via concerten en muzikale omlijstingen alledaagse*. Oordeel er zelf over op hun eerste groot optreden in Leuven, op dinsdag 28 april a.s. om 20 u. in de Grote Aula. Zij treden er op samen met het Pol Bess-Sekstet (jazz-musiek) en het duo Stef en Gie (muzikale poëzie), onder de gemeenschap-pelijke noemer Jan - Pol - Gie.

Vrijwilligers

kunnen altijd terecht bij Amnesty International Vlaanderen, Blijde Inkomststraat 98, te Leuven (tel. 016/22.76.32), om er op het sekretariaat te gaan helpen.

De kleuterschool 'Appeltuin' houdt op zondag 24 mei haar jaarlijkse open deurdag. Vanaf 14 uur is klein en groot welkom in de Kapeldreef 42 Heverlee. Vorige open deur-dagen beloven een gezellige namiddag. Een goede gelegenheid ook om eens die 'alternatieve' school van dichterbij te leren kennen. Eten en drinken kun je er alvast, ook wordt gegroep voor allerlei animatie en theater-groep Stekelbees brengt rond 15u haar nieuwste stuk 'De kleine vandaalen'.

Binnenkort start in het parlement het energiedebat. De VAKS (Verenigde Aktiegroepen voor Kernstop) organiseren in dat verband debatavonden over dit onderwerp in de belangrijkste steden van Vlaanderen.

In Leuven gaat er zo'n avond door op dinsdag 26 mei om 20 uur in zaal Ons Huis, Goudsbloemstraat 28.

Het begint met een debat tussen de leden van de verschillende politieke partijen en leden van de VAKS over een zinvol energiebeleid. We hopen dat er zoveel mogelijk mensen aanwezig zullen zijn om vragen te stellen aan de politici over hun energiebeleid. Immers, als zo'n belangrijk debat enkel binnen de parlementaire commissie gevoerd wordt, dan loopt er (weeral!) iets mis met onze democratie. Om de inspanning van het meedebateren te belonen, wordt u daarna vergast op een optreden van de groep MADOU, en wie daarna nog energie kwijt wil kan nog tot 3 uur blijven fuitven!

Verdere informatie over de kampagnes en uitgaven van de VAKS, evenals affiches, folders en kaarten voor 26 mei zijn te verkrijgen in Elcker-ik, Blijde Inkomststraat 115 te Leuven (tel. 23.96.92).

De Leuvense Raad voor Ruimtelijke Ordening en leefmilieu houdt een volgende vergadering op 5 mei in het Cultureel Centrum (Brusselsestraat 67), en dit om 20 uur. Op de agenda lezen we *procedure van inpraak bij BPA's en technische informatie over het BPA St. Geertrui aan de hand van dia's*. De vergadering is open.

GEMETENSBEZWARDEN GEZOCHT

door het Buurthuis 't Lampeke, Ridderstraat 210, Leuven (tel. 016/23.80.19), te beginnen in de periode sept.-nov. 1981. Functies: 1 architect en/of stedebouwkundige, en 1 all-round buurtwerker. Kandidaturen worden verwacht voor 15 mei '81.

In Heverlee is op 9 april een *wellevende winkel* van start gegaan. Van maandag tot vrijdag, telkens van 17h30 tot 18h30 is er altijd wel wat te koop in *zwervende winkel*, Parkdreef 43, te Heverlee (tel. 22.31.15).

het graan ligt in het akkerland gebroken een lentebries heelt het toegedekt en ook in mij is het jong groen ontkoken dat in een zuicht werd opgewekt

veldwegen remmen opgetogen de volgende eindert wankt mijn lichaam kuurt er gebogen van hoop en van herinnering doordrenkt

't zal zomer zijn als het kind wordt geboren ons met zijn schrei tot tranen toe verblijdt

't zal zomer zijn als nooit tevoren mijn borsten wellen als de tijd moeit liepen vijf twee zo verloren in een revent aan cederheid

Anna Nalibran
Uit *Sarabogut*, Leuvense Schrijverskratie (i.v.v.), Verschenen in 1981.

Het anti-bicentennialisme (vrijdag 20 maart) was nog niet ontvuld, of daar giedt *Vu-kamerdid Kuipere's* wederom tot beweging van de fietsendelstallen in onze burenbus. Voor wie er niet zo vlug bij was: het Dossier Fietsendelstalten en alle verdere uitwerkingen krijg je bij B.T.K., Leuven Veldlaan, Deaerstraat 303 te Leuven (tel. 016/22.20.14).